

(Projekts)

**Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti
tiesībām īstenošanas pamatnostādņu 2014.–2020. gadam
īstenošanas plāns 2018.–2020. gadam**

Rīgā, 2018

Lietotie saīsinājumi

ĀM	-	Ārlietu ministrija
CVK	-	Centrālā vēlēšanu komisija
EK	-	Eiropas Komisija
EM	-	Ekonomikas ministrija
ES	-	Eiropas Savienība
ESF	-	Eiropas sociālais fonds
EP	-	Eiropas Parlaments
ERAF	-	Eiropas reģionālās attīstības fonds
FM	-	Finanšu ministrija
IeM	-	Iekšlietu ministrija
IZM	-	Izglītības un zinātnes ministrija
KF	-	Kohēzijas fonds
KM	-	Kultūras ministrija
Labis	-	Labklājības Informācijas sistēma
LDDK	-	Latvijas Darba devēju konfederācija
LDZ	-	Latvijas Dzelzceļš
LM	-	Labklājības ministrija
LNB	-	Latvijas Neredzīgo biedrība
LNS	-	Latvijas Nedzirdīgo savienība
LPS	-	Latvijas Pašvaldību savienība
LTRK	-	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
MK	-	Ministru kabinets
NEPLP	-	Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome
NVA	-	Nodarbinātības valsts aģentūra
NVO	-	Nevalstiskās organizācijas
PMLP	-	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
SAM	-	Specifiskā atbalsta mērķis
SIF	-	Sabiedrības integrācijas fonds
SM	-	Satiksmes ministrija
VARAM	-	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VB	-	Valsts budžets
VDEĀVK	-	Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija
VM	-	Veselības ministrija
VPVKAC	-	Valsts un pašvaldību vienotie klientu apkalpošanas centri
VRAA	-	Valsts reģionālās attīstības aģentūra
VSAC	-	Valsts sociālās aprūpes centrs
VSIA	-	Valsts Sabiedrība ar ierobežotu atbildību
VUGD	-	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests

Ievads

2013. gada 22. novembrī ar Ministru kabineta rīkojumu Nr.564 tika apstiprinātas „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” (turpmāk – Pamatnostādnes). Pamatojoties uz Pamatnostādnēs noteikto – izvirzīto uzdevumu īstenošanai tiek izstrādāti īstermiņa plānošanas dokumenti – Pamatnostādņu īstenošanas plāni, kas paredz pasākumu izstrādāšanu un īstenošanu trīs posmos: 2014. gadam, 2015.-2017. gadam un 2018.-2020. gadam.

Atbilstoši Ministru kabineta 2017.gada 21.novembra rīkojuma Nr.689 „Grozījums Ministru kabineta 2013. gada 22. novembra rīkojumā Nr. 564 "Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnēm 2014.-2020. gadam"” LM jāsagatavo un labklājības ministram līdz 2018.gada 1.jūlijam Ministru kabinetā noteiktā kārtībā jāiesniedz Pamatnostādņu īstenošanas plāns 2018.-2020. gadam (turpmāk – Plāns).

2015.-2017.gada Pamatnostādņu īstenošanas plāna ietvaros tika turpināts darbs pie Pamatnostādnēs noteikto mērķu īstenošanas. Izglītības nozarē noritēja darbs pie iekļaujošas izglītības principa nostiprināšanas, normatīvo aktu pilnveides, lai nodrošinātu pieejamāku izglītību, kā arī izstrādātas rekomendācijas darbā ar vājdzirdīgiem, nedzirdīgiem un neredzīgiem izglītojamiem. Nodarbinātības jomā tika turpināts darbs pie subsidētās nodarbinātības attīstības, sniedzot iespēju bezdarbniekiem ar invaliditāti gūt darba pieredzi un attīstīt savas kompetences. Tika izstrādāts saturs sociālās uzņēmējdarbības koncepta ieviešanai Latvijā, kā arī nodrošinātas apmācības darba devējiem par personu ar invaliditāti nodarbinātību. Sociālās aizsardzības jomā uzsākti vairāki projekti, kas attīstījuši sociālo pakalpojumu pieejamību un saturu. Sabiedrības izpratnes veicināšanā uzsvars tika likts uz stereotipu mazināšanu par personām ar invaliditāti un pieejamas vides vadlīniju izstrādes uzsākšanas, lai nodrošinātu, ka būves aizvien vairāk ir pieejamas personām ar dažādiem funkcionēšanas ierobežojumiem, tādejādi neliedzot tām brīvi pārvietoties un sevi realizēt. 2016.gadā tika veikts apjomīgs pētījums invaliditātes jomā “Pētījuma par starptautisko praksi personu ar invaliditāti atbalsta sistēmu jomā veikšanu”¹. Pētījuma mērķis bija iegūt starptautiskās prakses izvērtējumā balstītus un esošajā politiskajā, institucionālajā, finansiālajā un tiesiskajā ietvarā reāli īstenojamus priekšlikumus par Latvijas rīcībpolitikas un esošo atbalsta pasākumu lietderības, efektivitātes, ilgtspējas un ietekmes uz personu ar invaliditāti dzīves kvalitāti uzlabošanu, īpaši attiecībā uz iekļaujošas izglītības un iekļaujoša darba tirgus jomām. Pētījuma rezultāti turpmāk tiks pielietoti pilnveidojot personu ar invaliditāti valsts atbalsta sistēmu.

Visi šie pasākumi ir turpināmi arī 2018.-2020.gada Plāna ietvaros, lai maksimāli pilnveidotu valsts sniegto atbalsta pakalpojumu saturu un pieejamību, tādējādi veicinot personām ar invaliditāti cieņpilnu un neatkarīgu dzīvi.

LM 2017.gadā tikās ar NVO pārstāvjiem un nozaru ministrijām, lai apspriestu esošo situāciju invaliditātes jomā, veicamās izmaiņas pabalstu un pakalpojumu jomā un noteiktu īstenojamus pasākumus 2018.-2020. gada Plānā.

¹ Ar pilnu pētījuma saturu var iepazīties http://www.lm.gov.lv/upload/aktuali/lm_inv_gala_nod.pdf. LMP1_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018.-2020. gadam (TA)

Plāna projekts sabiedriskajai apspriešanai tika ievietots LM mājaslapā 22.jūnijā, aicinot sabiedrību izteikt viedokli, komentārus un ieteikumus Plāna projekta uzlabošanai un pilnveidošanai. LM aicināja NVO² tikties 2018.gada 2.jūlijā, lai klātienē apspriestu Plāna projektu un veiktu nepieciešamās korekcijas tālākai Plāna projekta virzībai.

1. Plāna kopsavilkums

Mērķis: Plāna mērķis ir īstenot Pamatnostādņēs noteiktos uzdevumus. Šajā plānošanas periodā Plāna virzība ir vērsta uz to, lai veicinātu personu ar invaliditāti iesaisti dažādos sabiedriskajos procesos, veicinātu pieejamāku un attīstošāku izglītības platformu, attīstītu iekļaujošu nodarbinātību, sniedzot iespēju personām ar invaliditāti gūt ienākumus un veidot finansiāli neatkarīgu dzīvi. Svarīgu vietu Plāna pasākumos ieņem dažādu sociālo pakalpojumu nodrošināšana bērniem, kuri uzlabo ne tikai bērna ar invaliditāti dzīves kvalitāti, bet paralēli sniedz labumu un atbalstu visai ģimenei. Tā kā 2018.gads (Saeimas vēlēšanas) un 2019.gads (EP vēlēšanas) ir vēlēšanu gadi, šajā plānošanas periodā liels uzsvars ir arī likts uz personu ar invaliditāti tiesībām un iespējām būt politiski aktīviem sabiedrības locekļiem, realizējot savas vēlēšanu tiesības. Liela daļa pasākumu, kas bija iekļauti Plānā 2015.-2017. gadam, tiek turpināti arī šī Plāna ietvaros, jo to rezultativāte ir novērtējama ilgtermiņa darbībā.

2017. gada 31. martā Latvija no ANO Personu ar invaliditāti tiesību komitejas (turpmāk – Komiteja) saņēma uzaicinājumu piedalīties Latvijas Republikas pirmā nacionālā ziņojuma par ANO 2016. gada 13. decembra Konvencijas izpildi laika posmā no 2010. gada 31. marta līdz 2013. gada 31. decembrim izskatīšanā, kas notika no 2017. gada 21. līdz 22. augustam. Komiteja lūdza pirms Konvencijas izskatīšanas klātienē arī sniegt atbildes uz 47 precizējošiem jautājumiem, lai identificētu Latvijas panākto progresu attiecībā uz Konvencijas ieviešanu pēc nacionālā ziņojuma par Konvencijas izpildi iesniegšanas 2014.gadā. LM kā Konvencijas ieviešanu koordinējošā institūcija sadarbībā ar nozaru ministrijām³ sagatavoja un iesniedza atbildes uz precizējošiem jautājumiem, vienlaikus nodrošinot dalību Komitejas 18.sesijā Ženēvā. Atbilstoši atbildēm un sniegtajai informācijai, Komiteja sniedza komentārus un rekomendācijas ar mērķi uzlabot personu ar invaliditāti stāvokli Latvijā, kā arī virzību, lai pilnveidotu invaliditātes sistēmu kopumā.

Daļa no sniegtajām rekomendācijām ir pilnībā vai daļēji realizējama šī Plāna ietvaros. Līdz ar to, atbilstoši Plāna struktūrai, katrs rīcības virziens tiek papildināts ar Komitejas sniegtajām rekomendācijām, kuras attiecināmas uz izpildi laika posmā no 2018.-2020. gadam.

Veidojot Plānu, uzsvars tiek likts uz četriem rīcības virzieniem mērķa sasniegšanai ar konkrētiem darbības uzdevumiem un rezultātiem:

- 1) *izglītība* - tiks veikti pasākumi, lai nodrošinātu ar nepieciešamām zināšanām apmācītu personālu darbam ar bērniem ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem. Plānā paredzētie pasākumi ir vērsti uz to, lai personām ar

² 2018.gada 22.jūnijā tām NVO, ar kurām LM ir visciešākā sadarbība invaliditātes jomas jautājumos, tika nosūtīta elektroniska vēstule, ar aicinājumu tikties klātienē 2018.gada 2.jūlijā.

³ Nacionālā ziņojuma par Konvencijas izpildi nodrošinās LM sadarbībā ar ĀM, EM, IeM, IZM, SM, TM, VM, VARAM.

LMP1_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018.-2020. gadam (TA)

- invaliditāti aizvien pieejamāka būtu augstākā izglītība, kas veicinātu šo cilvēku personisko izaugsmi un palielinātu viņu konkurētspēju darba tirgū (ANO Konvencijas 7.pants, 24.pants);
- 2) *darbs un nodarbinātība* - tiks attīstīti pasākumi, lai veicinātu personu ar invaliditāti iekļaušanos darba tirgū, kā arī informētu darba devējus par personu ar invaliditāti nodarbināšanu, laužot stereotipus par personām ar invaliditāti kā neizmantojamu darba spēku (ANO Konvencijas 27.pants);
 - 3) *sociālā aizsardzība* - tiks īstenoti pasākumi, kas veicinās efektīvāku pakalpojumu saņemšanu, maksimāli izvērtējot katras personas individuālās vajadzības un tādējādi uzlabojot personu ar invaliditāti dzīves kvalitāti. Liels uzsvars tiek likts uz personu ar invaliditāti spēju piedalīties dažādos sabiedriskajos procesos. (ANO Konvencijas 7.pants, 19.pants, 26.pants, 28.pants);
 - 4) *sabiedrības izpratne* – pasākumu pamatā ir stereotipu mazināšana, iespēju nodrošināšana būt aktīviem sabiedrības locekļiem, saņemot nepieciešamo informāciju par vēlēšanām, tajās piedalīties, kā arī virzīties aizvien tuvāk pieejamas vides nodrošināšanā, akcentējot personas ar invaliditāti tiesības brīvi piekļūt gan informācijai, gan videi (ANO Konvencijas 9.pants, 11.pants, 12.pants, 29.pants).

Plānā iekļauto pasākumu mērķa teritorija ir visa Latvija, nodrošinot personu ar invaliditāti vienlīdzīgu vajadzību un interešu pārstāvēšanu un horizontālas politikas ieviešanu. Atbildīgā institūcija par Plāna ieviešanas rezultātu pārraudzību ir LM. Plānā ir noteiktas atbildīgās un iesaistītās institūcijas par konkrētu pasākumu izpildi. Īstenojot invaliditātes politiku valstī, tiks attīstīta saskaņota un koordinēta nozaru ministriju darbība, lai uzlabotu personu ar invaliditāti tiesību ievērošanu un īstenošanu sabiedriskajos procesos.

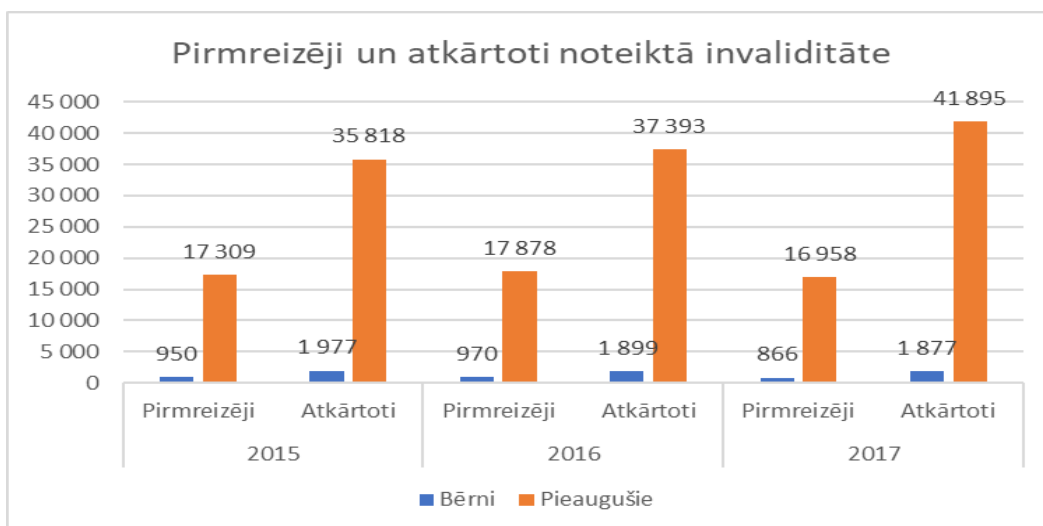
Informāciju par Plāna īstenošanu tiks iekļauta Pamatnostādņu īstenošanas gala novērtējumā, ko Ministru kabinetā plānots iesniegt līdz 2021.gada 1.novembrim.

2. Esošās situācijas raksturojums

2.1. Personu ar invaliditāti skaita dinamika

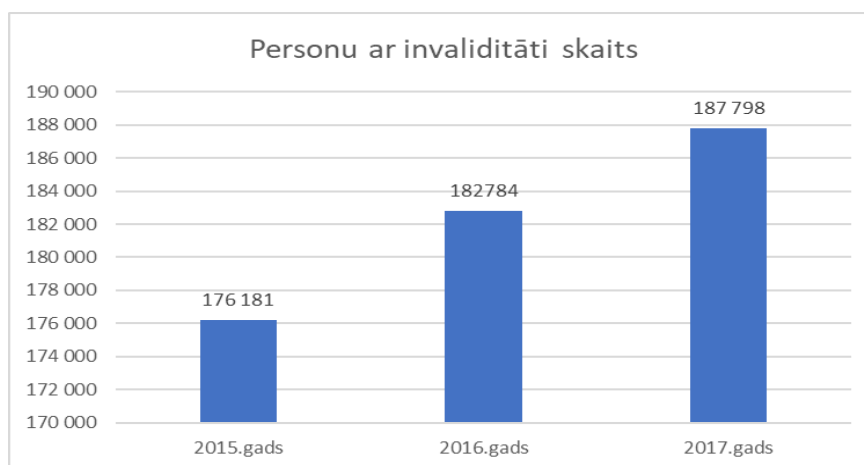
Balstoties uz VDEĀVK sniegtajiem datiem par personu ar invaliditāti skaitu, redzams, ka, salīdzinot trīs gadu dinamiku, personu ar invaliditāti skaitam ir tendence pieaugt visās invaliditātes grupās (1.un 2.attēls).

1.attēls

Avots: LabIS, 2018. gads

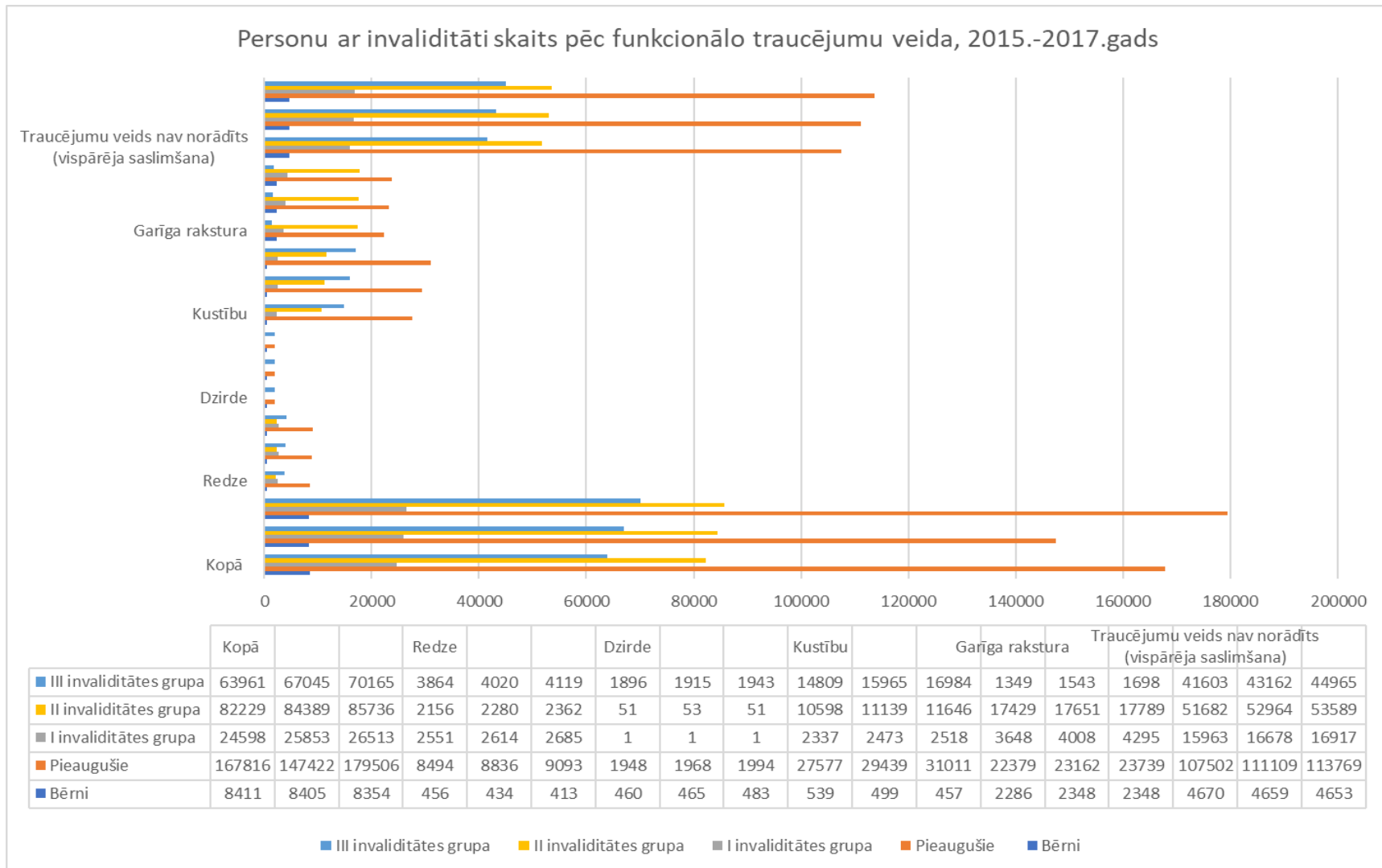
2.attēls

Avots: VDEĀVK, 2018.gads

Lielākajai daļai personu ar invaliditāti pamatā ir vispārēja saslimšana. No specifiskajiem funkcionālajiem traucējumiem (redze, dzirde, kustību, garīga rakstura) pilngadīgām personām vislielākais īpatsvars ir kustību traucējumi un garīga rakstura traucējumi, savukārt bērniem ar invaliditāti - garīga rakstura traucējumi. Sadalījumā pa invaliditātes grupām var redzēt, ka no specifiskajiem traucējuma veidiem personām ar I un II invaliditātes grupu pārsvarā ir garīga rakstura traucējumi, savukārt III invaliditātes grupas ietvaros - kustību traucējumi. Savukārt bērniem invaliditāte pārsvarā ir noteikta dēļ garīga rakstura traucējumiem (skatīt 3.attēls).

Personu ar invaliditāti skaits pēc funkcionālo traucējumu veida, 2015.-2017.gads

3.attēls

Avots: VDEĀVK Informācijas sistēma, 2018.gads

Nodarbinātības jomā pēdējos gados ir audzis strādājošo personu ar invaliditāti skaits, attiecīgi 2015.gadā tās bija 41 828 personas ar invaliditāti, 2016. gadā – 44 180 personas ar invaliditāti, 2017.gadā – 46 697 personas ar invaliditāti. Jāatzīmē, ka nodarbinātības rādītājs pieaug līdz ar personu ar invaliditāti skaita pieaugumu. Visvairāk nodarbināto personu bija ar III invaliditātes grupu. 2015.gadā tie bija 60% no kopējā strādājošo personu ar invaliditāti skaita, 2016.gadā – 61%, 2017.gadā – 62% (Skatīt 1.tabulu). Tas var tikt skaidrots gan ar to, ka personām ar III invaliditātes grupu ir mēreni izteikta invaliditāte, līdz ar to personu darbspēja nav tik būtiski ierobežota, kā arī visbiežāk invaliditāte nav vizuāli pamanāma, tā netraucē ikdienas komunikācijā un darbā, un tas attiecīgi nav šķērslis darba iegūšanai.

1.tabula

Nodarbināto personu ar invaliditāti skaits

	2015.gads	2016.gads	2017.gads
I invaliditātes grupa	1027	1111	1107
II invaliditātes grupa	15 531	16 070	16 818
III invaliditātes grupa	25 270	26 999	28 772
Kopā	41 828	44 180	46 697

Avots: LabIS, 2018. gads

Attiecībā uz personu ar invaliditāti bezdarba rādītājiem jānorāda, ka saskaņā ar NVA statistikas datiem 2015.gada jūlijā bija reģistrēti 8381 bezdarbnieki ar invaliditāti (10,4% no kopējā bezdarbnieku skaita), 2016. gada jūlijā bija reģistrētas 9011 personas ar invaliditāti (11,5% no kopējā bezdarbnieku skaita), 2017.gada jūlijā 8626 personas ar invaliditāti (12,9% no kopējā bezdarbnieku skaita). Lai arī kopējais bezdarba līmenis Latvijā samazinās, tomēr personu ar invaliditāti īpatsvars starp bezdarbā esošām personām pieaug. Daļēji tas var tikt skaidrots arī ar pieaugošajiem atbalsta pasākumiem personām ar invaliditāti, kuras tos var izmantot ar NVA starpniecību, tādējādi uzlabojot savas iespējas iekļauties darba tirgū. Tomēr nevar arī izslēgt, ka daļēji tam par iemeslu var būt praktisko prasmju trūkums, lai uzsāktu darba attiecības, darba pieredzes trūkums, darba devēju un sabiedrības aizspriedumi attiecībā pret personu ar invaliditāti nodarbināšanu. Tas nozīmē, ka vēl joprojām ir aktīvi jāstrādā pie tā, lai personas ar invaliditāti varētu sevi brīvi realizēt darba tirgū atbilstoši savām iespējām un vajadzībām, neskatoties uz funkcionālā traucējuma veida, iegūstot darba nepieciešamā prasmes un iemaņas un veicinot savu finansiālo neatkarību un kapacitāti.

Lai veiksmīgi nodrošinātu iekļaušanos darba tirgū, primāri ir jānodrošina iekļaujoša izglītība, kur bērns līdz ar saviem vienaudžiem apgūst nepieciešamās prasmes un zināšanas, kā arī saņem tik ļoti nepieciešamās socializēšanās iespējas savas personības veidošanās procesā. Kopumā vērojamas pozitīvas tendences bērnu ar speciālām vajadzībām integrēšanā vispārējās izglītības programmās LMP1_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

vispārīzglītojošās izglītības iestādēs – pēc IZM sniegtajiem datiem 2015./2016. mācību gadā šīs programmu apguva 4587 izglītojamais ar speciālajām vajadzībām, 2016./2017. mācību gadā – 5090 izglītojamie ar speciālām vajadzībām un 2017./2018. mācību gadā – 5264. Ir turpināms darbs pie pedagogu profesionālās pilnveides stiprināšanas, lai, uzņemot vispārīzglītojošā plūsmā bērnus ar speciālām vajadzībām, pretī ir ziņoši, atvērti un spējīgi pielāgoties profesionāļi.

Plānā iekļautie pasākumi ir vērsti uz to, lai caur iekļaujošu izglītību un nodarbinātību, veicinātu arī iekļaujošu sabiedrību, lai zustu robežas un aizspriedumi par personām ar invaliditāti kā nespēcīgu un neproduktīvu sabiedrības daļu. Cilvēktiesībās balstītā pieeja paredz, ka neviens cilvēks nevar tikt izslēgts no sabiedrības, sabiedriskajiem un sociālajiem procesiem dēļ tai piemītošas atšķirības, t.sk., invaliditātes dēļ. Tādēļ Plāna uzdevums ir nodrošināt personām ar invaliditāti daudzpusīgu un attīstošu platformu savu vēlmju un vajadzību īstenošanai.

2.2. Plāna sasaiste ar citiem dokumentiem

Invaliditātes politikas īstenošana ir komplekss pasākumu kopums, kas prasa nozaru ministriju koordinētu sadarbību, lai maksimāli uzlabotu personu ar invaliditāti dzīves kvalitāti, pakalpojumu pieejamību un atbalstu visās dzīves jomās. Plāns ir saistīts ar politikas plānošanas dokumentiem gan Eiropas līmenī, gan nacionālajā līmenī, kurus ir izstrādājusi IZM, KM, LM, VARAM, SM, VM. Lai veiksmīgāk pildītu Latvijas saistības, ieviešot ANO Konvencijā noteiktos principus, Plāns risina starpsektorālus jautājumus, kā, piemēram, bērnu ar speciālām vajadzībām iekļaušanu vispārējās izglītības iestādēs, izglītības satura uzlabošanu un atbalsta pakalpojumu paplašināšanu izglītības nozarē, personu ar invaliditāti iespēju brīvi un viņiem saprotamā veidā iegūt informāciju u.c. Plānā iekļauti pasākumi saistībā ar vides pieejamības nodrošināšanu personām ar invaliditāti, veicinot šo cilvēku aktīvāku sociālo līdzdalību un integrēšanos sabiedrībā. Plāns ir saistīts ar šādiem galvenajiem politikas plānošanas dokumentiem un politikas plānošanas dokumentu projektiem:

- EK stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei **Eiropa 2020**, kur uzsvars tiek likts uz attīstītu un nodarbinātību Eiropu, kur katrai dalībvalstij ir jāstrādā pie integrētas sabiedrības, lai veicinātu Eiropas attīstību kopumā;
- **Eiropas Stratēģija invaliditātes jomā (2010-2020)** – ar šo stratēģiju ES dalībvalstis apņemas veidot no šķēršļiem brīvu Eiropu, kuras galvenie uzdevumi ir uzlabot personu ar invaliditāti iespējas brīvi piekļūt videi (gan ēkām, gan transporta un sakaru jomā) un pakalpojumiem, tādejādi realizējot sevi jebkurā dzīves jomā neatkarīgi no funkcionālā traucējuma veida. Tāpat šajā stratēģijā EK ir noteikusi astoņas svarīgākās rīcības jomas: pieejamība, līdzdalība, līdztiesība, nodarbinātība, izglītība un apmācības, sociālā aizsardzība, veselība un pasākumi ārējās darbības jomās;
- **Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam** – invaliditātes jomā uzsvars tiek likts uz vides pieejamību, cilvēkkapitāla maksimālu izmantošanu nodarbinātības jautājumu uzlabošanā un sabiedrības izpratnes veidošanā par personām ar invaliditāti kā pilntiesīgiem sabiedrības locekļiem;

- **Profesionāla sociālā darba attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam**⁴, paredzot atbalsta sociālajiem darbiniekiem, piemēram, darbam ar ģimenēm ar bērniem, jauniešiem, kuriem noteikta invaliditāte;
- **Pamatnostādne sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.-2020.gadam**⁵. Šo pamatnostādņu mērķis ir veidot personas individuālajām vajadzībām atbilstošu vidi, kas sekmētu personas neatkarīgu un cieņpilnu dzīvi. Invaliditātes jomā virzība ir fokusēta uz vairākām inovatīvām aktivitātēm, kā, piemēram, funkcionēšanas novērtēšanas sistēmas un asistīvo tehnoloģiju (tehnisko palīgīdzekļu) apmaiņas fonda izglītības iestādēm, kurās mācās izglītojamie ar funkcionāliem traucējumiem, sistēmas izveide, prasmju sertificēšanas sistēmas izveide, jaunu profesionālās izglītības programmu, tai skaitā prasmju apguves programmu, kas piemērotas personām ar smagu invaliditāti un personām ar garīga rakstura traucējumiem, izstrāde un īstenošana. Šo pamatnostādņu izvirzītajos uzdevumos ir iekļauts jauna pakalpojumu finansēšanas veida (shēmas) izstrāde, kas nodrošinās individuālu pieeju aprūpes un atbalsta pakalpojumu sniegšanas un finansēšanas mehānismā personām ar funkcionāliem traucējumiem - „nauda seko klientam”;
- **Rīcības plāns deinstitutionalizācijas īstenošanai 2015.-2020.gadam**⁶, kas paredz pasākumus deinstitutionalizācijas procesa īstenošanai, kā mērķa grupas nosaka arī bērnus ar funkcionāliem traucējumiem un pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem, palielinot atbalsta pasākumu skaitu, pieejamību un kvalitāti. Kopumā deinstitutionalizācijas pasākumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu iespēju visiem bērniem augt ģimeniskā vidē, kā arī nodrošināt iespēju pieaugušajām personām brīvi izvēlēties, kur, ar ko un kā dzīvot, sniegt iespēju pašiem pieņemt lēmumus un līdzdarboties sabiedriskajos procesos;
- **Iekļaujošas nodarbinātības pamatnostādnes 2015.–2020. gadam**⁷. Šo pamatnostādņu mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgas iespējas darba tirgū, sekmējot iekļaujoša darba tirgus veidošanos, pilnvērtīgi izmantojot Latvijas iedzīvotāju cilvēkresursu potenciālu, tajā skaitā mazinot bezdarba sociālās sekas, atbalstot bez darba palikušo cilvēku atgriešanos darba tirgū un sociālās atstumtības riskam pakļauto grupu pārstāvju pēc iespējas ilgu noturēšanos darba tirgū, kā arī uzlabojot darbavietu kvalitāti;
- **Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērnu tiesību komitejas noslēguma apsvērumos Latvijai izteikto rekomendāciju izpildes plāns 2018. gadam**⁸. Plāns paredz pasākumus, kas attiecināmi uz bērniem ar invaliditāti un bērniem, kuri ilgstoši slimo, pieejamu izglītību;
- **Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam**⁹. Šo pamatnostādņu virsmērķis ir – kvalitatīva un iekļaujoša izglītība personības attīstībai, cilvēku labklājībai un ilgtspējīgai valsts izaugsmei. Atbalstošie pasākumi ir iekļauti 1.4. “Iekļaujošās izglītības principa

⁴ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2013. gada 18. decembra rīkojumu Nr. 652

⁵ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2013. gada 4. decembra rīkojumu Nr. 589

⁶ Apstiprināts ar labklājības ministra 2015. gada 15. jūlija rīkojumu nr.63

⁷ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2015. gada 12. maija ar rīkojumu Nr. 244

⁸ Apstiprināts ar Ministru kabineta 2018. gada 22. februāra rīkojumu Nr.66

⁹ Apstiprinātas Saeimā 2014. gada 22. maijā

LMP1_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018.-2020. gadam (TA)

īstenošana un sociālās atstumtības riska mazināšana” un rīcības virzienā 3.2. “Efektīvu izglītības finanšu resursu pārvaldība”;

- **Sporta politikas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam**¹⁰, ar mērķi palielināt Latvijas iedzīvotāju īpatsvaru, kas vismaz 1-2 reizes nedēļā nodarbojas ar fiziskām vai sportiskām aktivitātēm. Šis plānotais punkts varētu būt kā viens no potenciālajiem risinājumiem preventīvo aktivitāšu sarakstā, lai mazinātu invaliditātes izraisītos cēloņus. Iedzīvotāju pietiekamas fiziskās aktivitātes un izpratnes par fizisko aktivitāšu nepieciešamību veselības saglabāšanā un nostiprināšanā plānotie pasākumi paredzēti ikvienam iedzīvotājam, īpaši bērnu un jauniešu mērķgrupai – vispārējās izglītības iestāžu, profesionālās izglītības iestāžu un augstākās izglītības iestāžu izglītojamiem, tai skaitā bērniem un jauniešiem ar invaliditāti, arī pedagogiem un ģimenes ārstiem;
- **Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2014.-2020. gadam**¹¹, šo pamatnostādņu uzdevumos iekļauti tādi pasākumi kā veselību -veicinošo skolu tīklu attīstība, uzsākt kvalitātes nodrošināšanas sistēmas ieviešanu prioritārajās veselības aprūpes jomās – sirds un asinsvadu, onkoloģijas, perinatālā un neonatālā perioda aprūpes, kā arī garīgās veselības aprūpes jomās, turklāt to nepieciešams vērst gan uz resursiem, kas tiek izmantoti ārstniecībā, gan ārstniecības procesu un tā rezultātiem. Tādējādi tiktu sekmēta pieejamība agrīnai diagnostikai un ārstniecībai, samazinot saslimstības pieauguma tempu, invaliditāti, priekšlaicīgu mirstību kā arī uzlabojot pacientu dzīves kvalitāti, ātrāku izārstēšanos, ātrāku atgriešanos darba tirgū;
- **Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020.gadam**¹², liekot uzsvaru invaliditātes jomā uz e-pakalpojumu pieejamību tādā līmenī, lai personas ar funkcionāliem traucējumiem spētu tās lietot bez citu cilvēku palīdzības;
- **Transporta attīstības pamatnostādnes 2014.-2020. gadam**¹³, caur kurām risināms ir jautājums par transporta pakalpojumu pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem;
- **Bērnu noziedzības un bērnu aizsardzības noziedzīgu nodarījumu pamatnostādnes 2013.-2019. gadam**¹⁴, kas paredz pasākumus, kas nodrošina bērnu, t.sk., bērnu ar funkcionāliem traucējumiem, tiesību un vajadzību nodrošināšanu nopratināšanas telpās, radot bērniem drošu un draudzīgu vidi, tādējādi mazinot bērnu psihisko un emocionālo traumēšanu pirmstiesas izmeklēšanas laikā.
- **LDZ Vidēja termiņa investīciju plānā 2018.–2022.gadam** - tiek meklētas iespējas paaugstināt dzelzceļa pasažieru pārvadājumu kvalitāti un efektivitāti, nodrošinot ērtus un drošus dzelzceļa pakalpojumus pasažieriem, tostarp nodrošinot pieejamību personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām atbilstoši normatīvo aktu prasībām;

¹⁰ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2013. gada 18. decembra rīkojumu Nr. 666

¹¹ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra rīkojumu Nr. 58

¹² Apstiprinātas ar Ministru kabinetā 2013. gada 14. oktobra rīkojumu Nr. 468

¹³ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2013. gada 27. decembra rīkojumu Nr. 683

¹⁴ Apstiprinātas ar Ministru kabineta 2013. gada 21. augusta rīkojumu Nr. 392

LMP1_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018.-2020. gadam (TA)

- **Plāns pieejamas vides veidošanai Latvijā 2019.-2021.gadam** – šobrīd izstrādes stadijā. LM izstrādātais Plāns pieejamas vides veidošanai paredz ciešu sasaisti ar Pamatnostādnēm, un līdz ar to arī šo Plānu. Plāna pieejamas vides veidošanai mērķis ir palielināt publisko ēku un teritoriju skaitu, kas ir veidotas atbilstoši universālā dizaina principiem un ir pieejamas visām sabiedrības grupām, tostarp personām ar invaliditāti.

2.3. Plānotais finansējums

Kopumā Plānā iekļauto pasākumu īstenošana ir paredzēta no piešķirtā valsts budžeta līdzekļiem vai no struktūrfondu līdzekļiem.

Plāna apakšsadaļā 2.5. ir norādīti pasākumi, kuri parāda virzību uz invaliditātes politikas pilnveidošanu, bet kuriem šobrīd nevar izdalīt konkrētu finansējumu, jo darbs pie to detalizētas izstrādes tiks uzsākts secīgi plāna īstenošanas periodā, vai arī finansējums nav atsevišķi izdalāms no darbinieka algas. Tādi pasākumi 2.5.sadaļā atzīmēti ar vienu zvaigznītes atsauci *. Pasākumi, kuriem nepieciešamais finansējums un ietekme uz valsts budžetu tik aprēķināta izstrādājot konceptuālo ziņojumu vai sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu (anotācija), 2.5.sadaļā atzīmēti ar divu zvaigznīšu atsauci **. Attiecīgi jautājumu par papildu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu plāna pasākumu nodrošināšanai izskatīs atsevišķi Ministru kabinetā, lemjot par pasākuma iekļaušanu likumprojekta "Par valsts budžetu 2019. gadam" un likumprojekta "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2019., 2020. un 2021. gadam" sagatavošanas un izskatīšanas procesā kopā ar visu ministriju un centrālo valsts iestāžu priekšlikumiem jaunajām politikas iniciatīvām un iesniegtajiem papildu finansējuma pieprasījumiem atbilstoši valsts budžeta finansiālajām iespējām.

Plānā ietverti arī tādi pasākumi, kuru īstenošana ir finansējama ar ESF, ERAF vai KF līdzfinansējumu, daļa no tiem paredzēti plašāku pasākumu īstenošanas ietvaros (īstenošanas termiņš ir līdz pat 2024. gadam). Tie 2.5. sadaļā atzīmēti ar trīs zvaigznīšu atsauci-***. Daļai no šiem pasākumiem ir norādīts indikatīvais finansējums, tā kā šobrīd nav iespējams precīzi izdalīt finansējumu pa gadi

2.4. Plānā paredzētie pasākumi 2018.-2020. gadam

Plāna mērķis	Plāna mērķis ir Pamatnostādņu īstenošana 2018.-2020. gadam, īstenojot pasākumus, kas veicinātu personu ar invaliditāti pamattiesību un pamatbrīvību nodrošināšanu
Politikas rezultāts/i un rezultatīvais rādītājs/i	<p>Rezultatīvie rādītāji¹⁵ plānoti Pamatnostādnes noteiktajiem politikas rezultātiem(uz 2020. gadu):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Īstenots iekļaujošas izglītības koncepts: personu ar invaliditāti skaits vispārizglītojošās mācību iestādēs – 2020.gadā - palielinās; 2. Mērķtiecīgāka subsidēto darba vietu izveide personām ar invaliditāti: subsidētajās darba vietās nodarbināto skaits –2020.gadā – palielinās (nodarbināto personu skaits ar smagu invaliditāti); 3. Veikti pasākumi atbalstītā darba ieviešanai personām ar garīga rakstura traucējumiem: nodarbinātu personu ar garīga rakstura traucējumiem skaits –2020.gadā – palielinās; 4. Sagatavots izvērtējums un priekšlikumi optimālai un uz iekļaujošu izaugsmi vērstai sociālās uzņēmējdarbības funkcionēšanai Latvijā: nodarbināto personu ar invaliditāti īpatsvars (%) –2020.gadā – palielinās 5. Pieejamāki aktīvās darba tirgus politikas pasākumi atkarībā no invaliditātes grupām un veida: pakalpojumu skaits, kuros iesaistītas personas ar invaliditāti –2020.gadā – palielinās; 6. Efektivizēts valsts atbalsts personām ar invaliditāti: personu ar invaliditāti īpatsvars (%), kuru ienākumi nepārsniedz nabadzības riska sliekšņa līmeni –2020.gadā – samazinās; 7. Attīstīti jauni pakalpojumi un pilnveidoti esošie pakalpojumi un valsts atbalsts personām ar invaliditāti: personas ar I grupas redzes invaliditāti, kas saņem asistenta pakalpojumu /atbalstu- 2020.gadā - palielinās; personu ar invaliditāti skaits, kas saņem asistenta pakalpojumu pašvaldībā –2020.gadā -palielinās; personu ar invaliditāti skaits, kuras saņem asistenta pakalpojumus augstākās izglītības apguvei –2020.gadā - palielinās; personu skaits, kuras saņem psihologa pakalpojums personai līdz 18 gadiem, kura dzīvo ģimenē, kā arī tās likumiskajam pārstāvim-2020.gadā - palielinās; 8. Pilnveidots atbalsts mājokļa pielāgošanai: personu ar invaliditāti skaits, kuras saņem atbalstu mājokļa pielāgošanai -2020.gadā – palielinās;

¹⁵ Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam – <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=4559>. Jāņem vērā, ka Pamatnostādnes tik izstrādātas 2013. gada nogalē, kad par potenciālajiem rezultatīvajiem rādītājiem tika pieņemti citi attiecināmie lielumi un labumi, kurus iegūs sabiedrība no pasākuma īstenošanas. Tomēr šī brīža faktiskajā situācijā dažu politisko rezultātu rezultatīvo rādītāju izteiksme tiek mainīta, pielāgota esošai situācijai un esošai situācijai. LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	<p>9. Palielināts iedzīvotāju ienākumu nodokļa atvieglojuma apmērs personām ar invaliditāti: personu ar invaliditāti skaits, kuras saņem ienākumu nodokļa atvieglojumus -2020.gadā – palielinās;</p> <p>10. Samazinās to personu skaits, kurām pirmreizēji noteikta invaliditāte : personu skaits, kurām pirmreizēji noteikta invaliditāte (uz 1000 iedzīvotājiem) –2020.gadā – samazinās;</p> <p>11. Kvalitatīvāks un saprotamāks invaliditātes ekspertīzes process: apstrīdēto administratīvo aktu skaits – 2020.gadā samazinās; invaliditātes ekspertīzes procesa ilgums 2020.gadā palielinās;</p> <p>12. Īstenots vienlīdzības princips, nosakot medicīniskās indikācijas par īpašas kopšanas nepieciešamību personām ar invaliditāti: personu ar invaliditāti skaits, kurām, sasniedzot 18 gadu vecumu, īpašas kopšanas nepieciešamība turpinās-2020.gadā – palielinās;</p> <p>13. Ieviests atbalsts bērniem ar invaliditāti līdz piecu gadu vecumam: asistenta pakalpojumu saņēmēju skaits bērniem līdz piecu gadu vecumam –2020. gadā palielinās; izveidotas rehabilitācijas nodaļas pašvaldībā (sociālajos dienestos)- 2020. gadā palielinās.</p> <p>14. Nodrošinātas iespējas dzīvot patstāvīgu dzīvi: personu skaits, kuras atrodas aprūpes institūcijās (uz 10 000 iedzīvotāju) –2020.gadā – 35;</p> <p>15. Izstrādāts un īstenots atbalsta personas pakalpojums: personu skaits, kuras saņem atbalsta personu pakalpojumu- 2020.gadā -palielinās;</p> <p>16. Paaugstinājies sabiedrības informētības un izpratnes līmenis par personu ar invaliditāti tiesību jautājumiem: Tiesībsarga saņemto iesniegumu skaits par iespējamo diskrimināciju (Iesniegumu skaits) – 2020.gadā – samazinās;</p> <p>17. Nodrošināta pieejamība personām ar invaliditāti, atbilstoši funkcionālo traucējumu veidam: subtitrēto un surdotulkoto raidījumu apjoms (%) – 2020.gadā - palielinās; pieejamas ēkas un būves(%)-2020.gadā - palielinās; pieejams sabiedriskais transports (%)-2020.gadā – palielinās.</p>
<p>1.Rīcības virziens</p>	<p>Izglītība – nodrošināt bērniem ar invaliditāti kvalitatīvu un konkurētspējīgu pamatizglītību un vidējo izglītību, veicinot bērnu ar invaliditāti iekļaušanos visās izglītības pakāpēs un veidos, atbilstoši viņu spējām¹⁶.</p>

¹⁶ Atbilstošie pasākumi ir iekļauti Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.–2020.gadam rīcības virzienā 1.4. “Iekļaujošās izglītības principa īstenošana un sociālās atstumtības riska mazināšana” un rīcības virzienā 3.2. “Efektīvu izglītības finanšu resursu pārvaldība”.

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	Komitejas rekomendācija:						
	<ul style="list-style-type: none"> Nodrošināt, ka nevienam bērnam netiek atteikta iespēja mācīties vispārizglītojošās skolās invaliditātes dēļ un valsts turpmāk piešķir līdzekļus, kas nepieciešami, lai garantētu saprātīgu pielāgojumu, lai veicinātu visu audzēkņu ar invaliditāti pieejamību kvalitatīvai, iekļaujošai izglītībai, ieskaitot pirmsskolas izglītībai, terciārai izglītībai un mūžizglītībai 						
N.p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pus gadam)	Paredzētais finansējums un tā avoti ¹⁷
1.1.Nodrošināt efektīvu bērnu ar invaliditāti iekļaušanu vispārizglītojošās skolās¹⁸							
1.1.1.	Īstenot izglītojošus pasākumus pedagogiem visos izglītības līmeņos, tai skaitā pirmsskolas izglītības iestādēs, par iekļaujošu izglītību	Organizēti profesionālās kompetences pilnveides kursi visu vispārējās izglītības iestāžu pedagogiem, kuri īsteno iekļaujošu izglītību, saņemot sertifikātus par profesionālo pilnveidi	Kursi -36 stundu apjomā Iegūto sertifikātu skaits	IZM	Speciālās izglītības iestādes – attīstības centri	2020. gada 2. pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

¹⁷ Uzdevumu, kurus plānots īstenot ar ESF, ERAF vai KF fondu atbalstu, finansējuma avots ir indikatīvs.

¹⁸ Pasākumi bērnu sekmīgai iekļaušanai vispārizglītojošā sistēmā ir paredzēti Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam īstenošanas plānā 2015.-2017.gadam, t.sk., pasākums nr. 1.1.3.(4) iekļaujošas izglītības satura nodrošināšana (piem., digitālie mācību līdzekļi) LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

1.2. Izvērtēt, cik efektīvi speciālās izglītības iestāžu tīkls pilda izglītojošo funkciju un nodrošina bērnu ar speciālām vajadzībām tiesības uz kvalitatīvu izglītību¹⁹							
1.3. Nodrošināt atbalsta personāla speciālistu pieejamību izglītības iestādēs²⁰							
1.3.1.	Izvērtēt iespēju diferencēt surdotulka stundas tarifa likmi izglītības iestādēs	Sagatavots izvērtējums par sniegtā pakalpojuma apjomu, sarežģītību atkarībā no pakalpojuma veida (izglītības iestāde, ikdienas komunikācija, pasākumi, utml). Noteiktas provizoriskās izmaksas valsts budžetam	Darba grupas ziņojums -1	LM	IZM, Latvijas Rektoru padome, Latvijas Studentu apvienība, Augstskolas, NVO	2020.gada 2.pusgads	Ietekme uz valsts un pašvaldību budžetu pasākuma īstenošanai tiks norādīta izstrādātajā konceptuālajā ziņojumā, savukārt ziņojuma izstrāde tiks nodrošināta esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
1.3.2.	Sniegt informāciju personām ar invaliditāti par augstskolu piedāvātajām studiju programmām un	Sagatavots metodoloģiskais materiāls augstākās izglītības apguves procesā	Informatīvi metodoloģisks materiāls augstskolām un koledžām– 1	LM	IZM, Studiju un zinātnes administrācija, Latvijas	2020. gada 2. pusgads	Esošā valsts budžeta ietvarā

¹⁹ Par uzdevuma izpildi sīkāka informācija tiks norādīta Informatīvajā ziņojumā "Par Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādņu 2014.-2020.gadam īstenošanas plānu 2015.-2017.gadam".

²⁰ Pasākumi izglītības pieejamības veicināšanai paredzēti arī Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam īstenošanas plānā 2015.-2017.gadam 1.4. rīcības virzienā. LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	atbalsta pakalpojumiem, izmantojot individuālu pieeju personu ar invaliditāti vajadzībām	personām ar invaliditāti			Rektoru padome, Latvijas Studentu apvienība, Augstskolas, NVO		
2. Rīcības virziens	Darbs un nodarbinātība - veikt pasākumus personu ar invaliditāti iekļaušanai darba tirgū, sniedzot attiecīgu atbalstu, ņemot vērā personas ar invaliditāti funkcionālo traucējumu veidu Komitejas rekomendācija: <ul style="list-style-type: none"> • Sniegt atbalstu visu personu ar invaliditāti nodarbinātībai atvērtajā darba tirgū iekļaujošā nodarbinātības vidē līdzvērtīgi pārējiem 						
2.1.	Pārskatīt personu ar invaliditāti subsidētās nodarbinātības kārtību un turpināt pilnveidotus subsidētās nodarbinātības pasākumus personām ar invaliditāti						
2.1.1.	Nodrošināt darbavietas personām ar invaliditāti, sniedzot iespēju iegūt, atjaunot vai pilnveidot darba prasmes un integrēties darba tirgū	Īstenoti subsidētās nodarbinātības pasākumi	Darbavietu skaits - 576	LM	NVA	2020. gada 2. pusgads (projekta gala termiņš 2022. gada 4. cet.)	ESF=85% ²¹ VB=15% Pasākuma kopējās izmaksas 8 418 460 euro Indikatīvais finansējums 2018.-2020.

²¹ SAM 9.1.1. „Palielināt nelabvēlīgā situācijā esošo bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū” pasākuma 9.1.1.1. „Subsidētās darba vietas nelabvēlīgā situācijā esošiem bezdarbniekiem” ietvaros

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

							gadam 6 956 680 euro, tajā skaitā ESF - 5 913 178, VB - 715 396 Privātais līdzfinansējums (darba devēju algas daļa) - 328 106
2.2. Uzsākt sociālās uzņēmējdarbības ieviešanu Latvijā un piedāvāt optimālus risinājumus							
2.2.1.	Nodrošināt iespēju nelabvēlīgā situācijā esošiem bezdarbniekiem (t.sk., personām ar invaliditāti) integrēties darba tirgū	Uzsākta sociālās uzņēmējdarbības projekta īstenošana	Projektā iesaistīti 120 bezdarbnieku.	LM	EM, FM, KM, VARAM, VRAA, LDDK, LTRK, NVO, LPS	2020.gada 2. Pusgads (projekta gala termiņš 2022. gada 4. cet.)	ESF ²² =85% VB=15% Projekta kopējās finansējums 19 920 206 euro Finansējums 2018.-2020.gadam – 9 175 000 euro: ESF-7 798 750 euro VB – 1 376 250 euro;

²² SAM 9.1.1. „Palielināt nelabvēlīgā situācijā esošo bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū”, 9.1.1.3. pasākuma „Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai” ietvaros

							2018.gadam 2 032 000 euro 2019.gadam 3 561 000 euro 2020.gadam 3 582 000 euro
2.3. Palielināt iedzīvotāju ienākumu nodokļa atvieglojuma apmēru personām ar invaliditāti²³							
2.4. Uzlabot priekšnosacījumus, lai veiksmīgāk integrētu personas ar invaliditāti darba tirgū²⁴							
2.4.1.	Sniegt konsultāciju darba devējam par personu ar invaliditāti nodarbināšanu	Konsultēti darba devējiem par personu ar invaliditāti nodarbināšanu, darba vides pielāgošanu un darba apstākļu nodrošināšanu atbilstoši personas funkcionālajam	Semināri - 84	NVA	LM	2019.gada 2.pusgads	ESF ²⁵ =85% VB=15% Indikatīvais finansējums 21 798,35 2018.gads – ESF-9264.30 VB-1634.88

²³ Minētais uzdevums tika iekļauts Pamatnostādņu īstenošanas Plānā 2014. gadam. 2014. gadā nebija iespējams palielināt iedzīvotāju ienākumu nodokļa atvieglojuma apmēru personām ar invaliditāti. Finanšu ministrija atsevišķi ik gadu atbilstoši budžeta iespējām izvērtē iespēju pārskatīt atvieglojumu apmēru minētajam personu lokam. No 2018. gada tiek paaugstināts atvieglojuma apmērs par apgādībā esošu personu – 2018. gadā uz 200 euro mēnesī, 2019. gadā uz 230 euro mēnesī, 2020.gadā uz 250 euro mēnesī. Šis atvieglojums tiek piemērots arī:

- par laulāto, vecākiem, vecvecākiem un bērniem, kas sasnieguši 18 gadu vecumu, ja minētās personas nav strādājošas un saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzītas par personām ar invaliditāti;
- par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir nepilngadīgs bērns, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīts par personu ar invaliditāti.

²⁴ Jauns, papildus uzdevums, lai norādītu pasākumus, kurus nav iespējams programmēt zem citiem Pamatnostādnes izvirzītajiem uzdevumiem

²⁵ SAM 9.1.1. „Palielināt nelabvēlīgā situācijā esošo bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū” pasākuma 9.1.1.1. „Subsidētās darba vietas nelabvēlīgā situācijā esošiem bezdarbniekiem” ietvaros

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		traucējumam					2019.gads - ESF-9264.30 VB-1634.88
2.4.2.	Īstenot motivācijas programmu darba meklēšanai un sniegt sociālā mentora pakalpojumus ilgstošiem bezdarbniekiem ar invaliditāti	Īstenoti pasākumi, kas veicina personu ar invaliditāti iekļaušanos sabiedrībā un iekārtošanos piemērotā pastāvīgā darbā vai iesaistīšanos pašnodarbinātībā, mazinot sociālās atstumtības riskus.	Iesaistīto personu skaits - 1700 ilgstošie bezdarbnieki ar invaliditāti	NVA	LM	2020. gada 2. pusgads (projekta gala termiņš 2021. gada 4. cet.)	ESF=85 ²⁶ % VB = 15% Motivācijas programmas un sociālā mentora pakalpojumu plānotās izmaksas 3 398 584,08 euro Plānotais finansējums: 2018.gads - EUR 707 857,75 ESF- 601679,08 VB-106178,66 2019.gads – EUR 1

²⁶ SAM 9.1.1. „Palielināt nelabvēlīgākā situācijā esošu bezdarbnieku iekļaušanos darba tirgū” 9.1.1.2. pasākuma „Ilgstošo bezdarbnieku aktivizācijas pasākumi” ietvaros

							431124,07 ESF- 1216455,46 VB-214668,61 2020.gads – EUR 1 259602,26 ESF- 1070661.92 VB-188940.34
2.4.3.	Organizēt darba devējiem un to darbiniekiem izglītojošus pasākumus par sociālās iekļaušanas un diskriminācijas novēršanas jautājumiem, kā arī atbalsta pasākumus iekļaujošas darba vides veicināšanai un dažādības vadībai	Apmācīti darba devēji par visiem diskriminācijas riskiem pakļauto mērķa grupas personu aspektiem, gan atsevišķi par diskriminācijas riskam pakļautām mērķa grupām (piem. personas ar invaliditāti, personas pēc 50 gadu vecuma, personas ar citu	Apmācībās iesaistījušos skaits – vidēji 50 darba devēji gādā, kas iesaistījušies apmācības programmā	SIF	LM	2020.g. 2.pusgads(gala termiņš 2022.gada 4.cet.)	ESF=85 ²⁷ % VB=15% Indikatīvās izmaksas: <i>1 105 370 euro</i> Indikatīvais finansējums <u>2018. gadam</u> <i>184 228,44 euro:</i> ESF – 156 594,17 <i>euro</i> VB - 27 634,27

²⁷ SAM 9.1.4. Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto personu integrāciju sabiedrībā un darba tirgū" 9.1.4.4.pasākuma "Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)" ietvarā

		etnisko piederību, personas pēc bēru kopšanas u.c.), kā arī kopumā par sociāls iekļaušanas un diskriminācijas novēršanas jautājumiem.					<i>euro</i> <u>2019. gadam</u> 184 228,44 <i>euro:</i> ESF – 156 594,17 <i>euro</i> VB - 27 634,27 <i>euro</i> <u>2020. gadam</u> 184 228,44 <i>euro:</i> ESF – 156 594,17 <i>euro</i> VB - 27 634,27 <i>euro</i>
2.4.4.	Izglītēt publisko un privāto jomu darbiniekus un darba devējus par personu ar invaliditāti nediskrimināciju un pienākumiem attiecībā uz saprātīga pielāgojuma nodrošināšanu	Paaugstinās publisko un privāto jomu darbinieku, īpaši juridisko profesiju pārstāvju un tieslietu nozarē, tiesībaizsardzības iestāžu darbinieku, ierēdņu, darba devēju, Valsts darba inspekcijai,	Nodrošināto apmācību skaits – 10 semināri	LM		2020.gada 2.pusgads	Kohēzijas fonda un valsts līdzfinansējums, projekts “Horizontālā principa “Vienlīdzīgas iespējas” politikas koordinēšanas funkciju nodrošināšana

		izglītības un veselības jomu speciālistu un pašu personu ar invaliditāti zināšanas un izpratne par personu ar invaliditāti nediskrimināciju un pienākumiem attiecībā uz saprātīga pielāgojuma nodrošināšanu					Labklājības ministrijā ²⁸
3. Rīcības virziens	<p>Sociālā aizsardzība - veikt pasākumus personu ar invaliditāti labklājības līmeņa paaugstināšanai, samazinot nabadzības riskam pakļauto personu skaitu un nodrošināt, ka ikviena persona ar invaliditāti saņem mērķtiecīgu un efektīvu valsts atbalstu, atbilstoši personas funkcionālā traucējuma veidam</p> <p>Komitejas rekomendācija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt, ka invaliditātes noteikšana balstās uz invaliditātes cilvēktiesību pieeju un ietver indivīda vajadzību, vēlmju un priekšrocību novērtējumu, īpaši attiecībā uz bērniem ar intelektuālo un dzirdes invaliditāti, koncentrējoties uz šķēršļu novēršanu un pilnvērtīgu un efektīvu personas ar invaliditāti līdzdalības sabiedrībā veicināšanu • Izveidot sistemātisku datu vākšanas un atskaites procedūru caur VDEĀVK Invaliditātes informatīvo sistēmu un 						

²⁸ Pasākums tiks īstenots projekta “Horizontālā principa “Vienlīdzīgas iespējas” politikas koordinēšanas funkciju nodrošināšana Labklājības ministrijā” (2019.-2021.) Tā kā pasākums šobrīd vēl ir tikai plānošanas periodā, finansējums nav izdalāms. Rakstot Informatīvo ziņojumu par Plāna izpildi, ziņojumā tiks norādīta summa, kas bija nepieciešama pasākuma īstenošanai.

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	<p>organizācijām, kuras pārstāv personas ar invaliditāti, kas ir saskaņā ar ANO Konvenciju un Vašingtonas grupas īsajam jautājumu sarakstu par invaliditāti, un ka tā vāc, analizē un izplata datus par iedzīvotājiem ar invaliditāti, sadalot tos dzimuma, vecuma, etniskās piederības, traucējumu veidu, sociālekonomiskā statusa, nodarbinātības un dzīvesvietas griezumos, un datus par šķēršļiem, ar kuriem jāsaskaras personām ar invaliditāti.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pastiprināt atbalsta pakalpojumus bērniem ar invaliditāti un viņu ģimenēm vietējā kopienā, veicināt deinstitucionalizāciju, novērst jebkuru jaunu institucionalizāciju un sekmēt sociālo iekļaušanu un pieeju integrētai, iekļaujošai un kvalitatīvai izglītībai; • Atcelt likumdošanu, lai novērstu personu ar intelektuālu un/vai psihosociālu invaliditāti institucionalizāciju un palielināt kopienā balstīto garīgās veselības pakalpojumu pieejamību; 						
3.1. Ieviest jaunu invaliditātes noteikšanas sistēmu, atbilstošu SFK kritērijiem							
3.1.1.	Veicināt invaliditātes ekspertīzes efektīvāku nodrošināšanu bērniem.	Izstrādāts jauns kritēriju kopums invaliditātes noteikšanai personām līdz 18 gadu vecumam	Izstrādātās metodikas - 1	VDEĀV K	LM	2019. gada 2. pusgads	ESF=85% ²⁹ VB=15% Projekta kopējās izmaksas: 318 054 euro, <u>2018. gadam</u> 132 796 euro: ESF-112 877 euro VB-19 919 euro <u>2019. gadam</u> 106 040 euro:

²⁹ SAM 9.1.4. „Palielināt diskriminācijas riskiem pakļauto iedzīvotāju integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” pasākuma 9.1.4.3. „Invaliditātes ekspertīzes pakalpojuma kvalitātes uzlabošana” ietvaros

							ESF-90 134 euro VB- 15 905 euro
3.2. Atbilstoši jaunajai invaliditātes noteikšanas sistēmai, kas balstīta uz darbspēju, funkcionālo traucējumu un individuālo vajadzību novērtēšanu, izvērtēt valsts atbalstu personām ar invaliditāti							
3.2.1.	Izvērtēt iespējas ieviest profesionālās darbības zaudējuma kritērijus invaliditātes noteikšanā.	Izstrādāti priekšlikumi invaliditātes sistēmas pilnveidošanai	Darba grupa – 1 Ziņojums -1	LM	VM, VDEĀVK, NVA, NVO	2020. gada 2. pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
3.2.2.	Palielināt valsts atbalsta apmēru personām ar invaliditāti vispārējā gadījumā	Paaugstināts VSNP invaliditātes vispārējā gadījumā III invaliditātes grupai no 64 euro līdz 94 euro, I un II invaliditātes grupai – paaugstināts pabalsta aprēķina bāzei līdz 94 euro. I invaliditātes grupai paaugstināts	Izstrādāts plāns minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveidošanai 2019.-2020.gadam - 1, Atbalsta gadījumā grozījumi MK noteikumos	LM		2019.gada 1.pusgads	VB

		piemērojamais koeficientu no 1.3 līdz 1.4 ³⁰					
3.3. Pilnveidot Invaliditātes likumā noteiktos pakalpojumus invaliditātes izraisīto seku mazināšanai							
3.3.1.	Pilnveidot atbalsta pasākumus personām ar invaliditāti, apgūstot augstāko izglītību	Paplašinot asistenta pakalpojuma nodrošināšanu un tā kārtību izglītības iestādēs, uzlabotas iespējas personām ar I un II invaliditātes grupu apgūt augstāko izglītību.	Atbalstīti grozījumi normatīvajos aktos – 1 (Veikti grozījumi Invaliditātes likumā 12. panta 1. daļas 4. apakšpunkts)	LM	Latvijas Rektoru padome, Latvijas Studentu apvienība, Augstskolas , NVO	2018. gada 2. pusgads	Ietekme uz valsts un pašvaldību budžetu pasākuma īstenošanai tiks norādīta izstrādātajā anotācijā, savukārt normatīvā akta un anotācijas izstrāde tiks nodrošināta esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
			Atbalstīti grozījumi normatīvajos aktos – 1(MK 2012. gada 9. oktobra noteikumos Nr. 695) Asistenta pakalpojums piešķirts 15 personām.	IZM		2019.gada 2.pusgads	
3.4. Pilnveidot prognozējamās invaliditātes noteikšanas sistēmu³¹							

³⁰ Gan vispārējā gadījumā, gan personām ar invaliditāti kopš bērnības

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

3.5. Pilnveidot normatīvo regulējumu, nodrošinot efektīvāku invaliditātes noteikšanas procesa organizēšanu							
3.5.1.	Sagatavot priekšlikumus par izmaiņām invaliditātes noteikšanas kārtībā un personām ar invaliditāti paredzēto atbalsta pasākumu sistēmā	Izstrādāti priekšlikumi invaliditātes atbalsta sistēmas maiņai, paredzot jaunu kārtību pie invaliditātes noteikšanas un atbalsta un pakalpojuma grozu atbilstoši personu ar invaliditāti atlikušajām darbaspējām	Konceptuālais ziņojums - 1	LM	VDEĀVK NVO	2020.gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
3.5.2.	Paplašināt informācijas tehnoloģiju risinājumu pielietojumu invaliditātes ekspertīzes pakalpojuma sniegšanā un datu apmaiņā ar ārējiem lietotājiem.	Sagatavoti priekšlikumi par e-vidē izvietoto un pieejamo ar invaliditātes ekspertīzes procesu saistīto dokumentu klāsta papildināšanu, ar mērķi	Atbalstīts projekta apraksts par Invaliditātes informatīvās sistēmas (IIS) pakalpojuma attīstību – 1 Izstrādātie normatīvie akti	LM	VARAM, VDEĀVK	2018.gada 2. pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

³¹ Šajā plānošanas periodā šī uzdevuma ietvaros netiek plānotas aktivitātes

LMP1_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		pilnveidot valsts pārvaldes iestāžu sadarbību, samazināt administratīvo slogu iestādēm un iedzīvotājiem saistībā ar dokumentu apriti.	-1				
3.5.3.	Izslēgt iespēju vienai personai noteikt vienlaicīgi vairākas invaliditātes ar atšķirīgiem cēloņiem.	Pārskatīta invaliditātes cēloņu noteikšanas kārtība	Izstrādāts izvērtējuma ziņojums - 1.	VDEĀV K		2019.gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
3.5.4.	Paplašināts informācijas tehnoloģiju risinājumu pielietojumu invaliditātes ekspertīzes pakalpojuma	Pilnveidota valsts pārvaldes iestāžu sadarbība, samazināt administratīvo slogu iestādēm un iedzīvotājiem	Pilnveidoti darbības procesi - 6 (datu apmaiņa starp institūcijām un iekšiene Uzlaboti e-	VDEĀV K	LM, VARAM	2020.gada 2.pusgads (projekta gala termiņš 2021. gada 1. cet.)	ERAF=85% ³² VB=15% Projekta kopējās indikatīvās izmaksas: 1 300 000 <i>euro</i> : ERAF=1 105 000

³² SAM 2.2.1. „Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” pasākuma 2.2.1.1. „Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” ietvaros LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	sniegšanā un datu apmaiņā ar ārējiem lietotājiem.	saistībā ar dokumentu apriti.	pakalpojumi – 4 Ieviesta informācijas sistēma - 1				<i>euro</i> VB=195 000 <i>euro</i> ; 2018.gadā – 133490 euro ESF-113466,50 VB-20023,50 2019.gadā – 592260 euro ESF-503421 VB-88839 2020.gadā – 467660 euro ESF-397511 VB-70149
3.6. Izvērtēt un nepieciešamības gadījumā pārskatīt kritērijus atzinuma izsniegšanai par īpašas kopšanas nepieciešamību personām līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai un personām pēc 18 gadu vecuma³³							
3.7. Ieviest atbalstu bērniem ar invaliditāti līdz piecu gadu vecumam un viņu ģimenēm							
3.7.1	Nodrošināt bērniem ar invaliditāti līdz 5 gadu vecumam	Nodrošināts sociālās aprūpes	Pakalpojumu saņēmumu skaits - 152 bērniem ar	LM VARAM	Plānošanas reģioni, pašvaldības	2020. gada 2. pusgads (projekta	ESF = 85% ³⁴ VB =15%

³³ Pamatnostādņu īstenošanas Plāna 2014. gada ietvaros tika izstrādāti jauni MK 2014. gada 23. decembra noteikumi Nr. 805, kuri paredz kritēriju precizēšanu īpašas kopšanas nepieciešamības noteikšanai personām līdz 18 gadu vecumam un personām pēc 18 gadu vecuma. No 2014. gada 1. jūliju ir novienādots īpašas kopšanas pabalsts personām ar invaliditāti līdz 18 gadu vecumam un personām ar invaliditāti pēc 18 gadu vecuma - 213.43 *euro*. Šajā Pamatnostādņu īstenošanas plāna periodā citi pasākumi īpašas kopšanas kontekstā netiks veikti.

³⁴ SAM 9.2.2. „Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem”, pasākuma 9.2.2.1. „Deinstitutionalizācija,” ietvaros LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	sociālās aprūpes pakalpojuma ieviešanu.	pakalpojums bērniem, kuriem noteiktas medicīniskās indikācijas bērna invalīda īpašas kopšanas nepieciešamība i, sniedzot iespēju bērna ar invaliditāti vecākiem integrēties vai reintegrēties darba tirgū.	invaliditāti.			gala termiņš 2023.gada 4. cet.)	Indikatīvās izmaksas: 1 647 592 <i>euro</i> Indikatīvais finansējums <u>2018. gadam</u> 235 370 <i>euro</i> : ESF-200 065 <i>euro</i> VB-35 305 <i>euro</i> <u>2019. gadam</u> 235 370 <i>euro</i> : ESF-200 065 <i>euro</i> VB-35 305 <i>euro</i> <u>2020. gadam</u> 235 370 <i>euro</i> : ESF-200 065 <i>euro</i> VB-35 305 <i>euro</i>
3.7.2.	Nodrošināt bērnam ar invaliditāti dienas	Nodrošināts pieejams	Pakalpojumu saņēmumu skaits	LM VARAM	Plānošanas reģioni,	2020. gada 1. Pusgads	ESF=85% ³⁵ VB =15%

³⁵ SAM 9.2.2. „Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem”, pasākuma 9.2.2.1. „Deinstitutionalizācija,” ietvaros

	aprūpes centra pakalpojumu	dienas aprūpes centra pakalpojums bērniem pēc skolas vai skolas brīvlaikos.	- 592 bērniem ar invaliditāti.		pašvaldības	(projekta gala termiņš 2023. gada 4. cet.)	Indikatīvās izmaksas: 584 406 euro Indikatīvais finansējums <u>2018. gadam</u> 97 401 euro: ESF-82 791 euro VB- 14 610 euro <u>2019. gadam</u> 97 401 euro: ESF-82 791 euro VB- 14 610 euro <u>2020. gadam</u> 97 401 euro: ESF-82 791 euro VB- 14 610 euro
4. Rīcības virziens	<p>Sabiedrības izpratne - veicināt personu ar invaliditāti iespējas īstenot cilvēktiesības un brīvības un dzīvot pilnvērtīgu, cieņpilnu dzīvi, nodrošinot kvalitatīvu informatīvo un demokrātisko telpu, tādējādi stiprinot sabiedrības savstarpējo komunikāciju un izpratni</p> <p>ANO Invaliditātes komisijas rekomendācija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzlabot rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību un laicīgu to sniegšanu visā valsts teritorijā visām personām ar invaliditāti • Pastiprināt pašvaldību iesaisti deinstitucionalizācijas stratēģijas ieviešanā, izmantojot informētības 						

	<p>paaugstināšanu par personu ar invaliditāti neatkarīgu dzīvi kopienā un nodrošinot pakalpojumu ilgtspējīgu nodrošināšanu, lai veicinātu neatkarīgu dzīvi pēc Eiropas struktūrfondu termiņa beigām</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt kvalitatīvu individuālās palīdzības sniegšanu, kur ņemtas vērā personu ar invaliditāti individuālās vajadzības, nodrošinot personu ar invaliditāti sociālo iekļaušanu un līdzdalību. • Nekavējoties izmeklēt visus nāves gadījumus, kas notikuši institūcijās, kurās dzīvo personas ar intelektuāliem un/vai psihosociāliem attīstības traucējumiem, ieskaitot gadījumus, kad ir liecības par vardarbību vai ļaunprātīgu izmantošanu, nodrošinot, ka noziedzīgo darbību veicēji tiek tiesāti un sodīti; • Īstenot regulāras un obligātas institūciju darbinieku apmācības par vardarbības un ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu pret personām ar invaliditāti • Nodrošināt adekvātu finansējumu aktivitātēm, projektiem un programmām, ko izstrādājušas un īstenojušas organizācijas, kuras pārstāv personas ar invaliditāti, lai uzlabotu viņu tiesības. • Valstij sadarbībā ar organizācijām, kuras pārstāv personas ar invaliditāti, iekļaujot personas ar intelektuālo un psihosociālo invaliditāti, īstenot visaptverošu sabiedrības izpratnes veicināšanu par ANO Konvenciju, lai veidotu visu personu ar invaliditāti, tai skaitā ietverot arī personas ar intelektuālo un psihosociālo invaliditāti, dažādības kultūru, līdzdalību un iesaisti kopienas dzīvē • Katastrofu risku mazināšanas un pārvaldības plānu, nodrošinot pieejamību un visu personu ar invaliditāti iekļaušanu, kā arī nozīmējot vienu kontaktpunktu ārkārtas un katastrofu gadījumā saskaņā ar Sendai katastrofas risku mazināšanas ietvaru 2015.-2030.gadam (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030) • Garantēt tiesības vēlēt neatkarīgi, nodrošinot, ka vēlēšanu procedūras, telpas un materiāli ir atbilstoši, pieejami un viegli izmantojami visām personām ar invaliditāti • Ciešā sadarbībā ar organizācijām, kuras pārstāv personas ar invaliditāti, pieņemt visaptverošu pieejamības rīcības plānu, kur iekļauts laiks grafiks, indikatori, pārraudzības un novērtēšanas kritēriji, lai efektīvi ieviestu universālā dizaina standartus fiziskās vides, transporta, informācijas un komunikācijas līdzekļu pieejamībai, ietverot sankcijas neatbilstību gadījumā
--	--

4.1. Veidot efektīvu, kvalitatīvu un ilgtspēju sociālo pakalpojumu sistēmu ar sabiedrībā balstītiem iekļaujošiem pakalpojumiem, atbilstoši personas ar invaliditāti vajadzībām³⁶							
4.1.1.	Diversificēt sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saturu un mērķauditoriju	Pieaug pakalpojumu saņēmšo personu skaits. Tiek stiprināta SIVA finansiālā un administratīvā kapacitāte, attīstot tirgū pieprasīto maksas pakalpojumu klāstu profesionālās rehabilitācijas, ārstniecības un medicīniskās rehabilitācijas jomā.	Normatīvais regulējums - 1	LM	SIVA	2019.gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvarā
4.1.2.	Izstrādāt vadlīnijas VSAC darbinieku apmācību nodrošināšanai jautājumos par	Veicināta VSAC klientu privātās dzīves neaizskaramība	Vadlīnijas – 1 Apmācības - 1	LM	VSAC	2018.gada 2.pusgads	Esošā valsts un pašvaldību finansējuma ietvaros

³⁶ Pasākumi sociālo pakalpojumu sniegšanā un to uzlabošanā paredzēti arī Pamatnostādnēs Sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.-2020. gadam.

LMP1_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	klientu privātās dzīves neaizskaramību un nodrošināt darbinieku apmācības par privātās dzīves neaizskaramību						
4.1.3.	Izstrādāt vadlīnijas VSAC personu brīvas pārvietošanās nodrošināšanai	Veicināta iespēja brīvi pārvietoties VSAC dzīvojošām personām atbilstoši viņu veselības stāvoklim, tiktāl, cik tas neapdraud citu personu drošību vai pašas personas dzīvību vai veselību	Vadlīnijas - 1	LM	VSAC	2020. gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvarā
4.1.4.	Veicināt sociālās rehabilitācijas	Nodrošināti pieejamāki	Pakalpojumu saņēmumu skaits	LM VARAM	Plānošanas reģioni,	2020. gada 2. pusgads	ESF =85% ³⁷ VB= 15%.

³⁷ SAM 9.2.2. „Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem”, pasākuma 9.2.2.1. „Deinstitutionalizācija,” ietvaros LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	pakalpojumu pieejamību bērniem ar invaliditāti.	sociālās rehabilitācijas pakalpojumi bērnam ar invaliditāti dzīves vietai	- 1 823 bērni ar invaliditāti.		pašvaldības	(projekta gala termiņš 2023 gada 4. cet.)	Plāna pasākuma 4.1.1. indikatīvās izmaksas: 3275832euro Indikatīvais finansējums <u>2018. gadam</u> 467 976 euro: ESF-397 780 euro VB-70 196 euro <u>2019. gadam</u> 467 976 euro: ESF-397 780 euro VB-70 196 euro <u>2020. gadam</u> 467 976 euro: ESF-397 780 euro VB-70 196 euro
4.1.5.	Nodot tehnisko palīg līdzekļu administrēšanas funkcijas VDEĀVK	Uzlabota tehnisko palīg līdzekļu pieejamība un atvieglota to izsniegšanas kārtība	Normatīvais regulējums - 1	LM	VDEĀVK	2018.gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvarā
4.1.6.	Ieviest jaunu valsts	Pieaug	Normatīvais	LM	VDEĀVK,	2020.	Esošo valsts

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	finansēto tehnisko palīglīdzekļu nodrošināšanas modeli	tehniskos palīglīdzekļus saņēmušo personu skaits	regulējums - 1		SIVA	gada 2.pusgads	budžeta līdzekļu ietvarā
4.1.7.	Nodrošināt īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumu bērniem ar invaliditāti	Nodrošināta iespēja bērniem, kuriem noteiktas medicīniskās indikācijas bērna invalīda īpašas kopšanas nepieciešamība i, viņu vecākiem vai likumiskajiem pārstāvjiem izmantot sociālās aprūpes pakalpojumu "Atelpas brīdis" psihoemocionā	Pakalpojumu saņēmušo skaits - 280 bērniem ar invaliditāti	LM VARAM	Plānošanas reģioni, pašvaldības	2020. gada 2. pusgads (projekta gala termiņš 2021. gada 4. cet.)	ESF – 85% ³⁸ VB=15% Plāna pasākuma 4.1.2. indikatīvās izmaksas: 1 867 984 <i>euro</i> Indikatīvais finansējums <u>2018. gadam</u> 266 855 <i>euro</i> : ESF-226 827 <i>euro</i> VB- 40 028 <i>euro</i> <u>2019. gadam</u> 266 855 <i>euro</i> : ESF-226 827 <i>euro</i> VB- 40 028 <i>euro</i> <u>2020. gadam</u> 266 855 <i>euro</i> :

³⁸ SAM 9.2.2. „Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem”, pasākuma 9.2.2.1. „Deinstitutionalizācija,” ietvaros LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		lā stāvokļa uzlabošanai					ESF-226 827 euro VB- 40 028 euro
4.2. Atbalsta personas pakalpojuma ieviešana personām ar garīga rakstura traucējumiem							
4.2.1.	Veicināt personām ar garīga rakstura traucējumiem tuvināšanos neatkarīgai dzīvei ārpus institūcijām	Nodrošināts atbalsta personas pakalpojums pilngadīgām personām ar smagiem vai ļoti smagiem garīga rakstura traucējumiem (I vai II invaliditātes grupu), t.sk., ierobežotu rīcībspēju	Pakalpojumu saņēmušo skaits - 330	LM	Pakalpojuma sniedzējs	2019. gada 2. pusgads (projekta gala termiņš 2021. gada 1. cet.)	ESF=85% ³⁹ VB=15% Projekta kopējais finansējums 4 72 7073 euro 2018.gadā – 579 260 ESF – 492 371 VB - 86889 2019. gadam 530 988 euro: ESF –451 339,8 euro; VB – 79 648,2 euro;
4.3. Informēt un izglītēt sabiedrību par personām ar invaliditāti, veicinot toleranci un informēt par labās prakses piemēriem plašsaziņas līdzekļos⁴⁰							

³⁹ SAM 9.2.2. „Palielināt kvalitatīvu institucionālai aprūpei alternatīvu sociālo pakalpojumu dzīvesvietā un ģimeniskai videi pietuvinātu pakalpojumu pieejamību personām ar invaliditāti un bērniem”, pasākuma 9.2.2.2. „Sociālo pakalpojumu atbalsta sistēmas pilnveide” ietvaros

⁴⁰ Sabiedrības integrācijas fonds īsteno pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt dažādu sabiedrības grupu izpratnes par diskrimināciju paaugstināšanos, veicināt toleranci un sabiedrības saliedētību ar dažādām diskriminācijas riskam pakļauto personu grupām, kā arī veicināt izpratni par sociālās iekļaušanas nozīmi un informētību par pakalpojumu pieejamību mērķa grupām. Tematiskie gadi: 2018 – Patvēruma meklētāji un personas ar bēgļa vai alternatīvo statusu; 2019 Diskriminācija etniskās piederības dēļ; 2020 – Diskriminācija dzimuma dēļ LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

4.4. Informēt sabiedrību par preventīvajiem pasākumiem, kas saistīti ar novēršamu un slēptu invaliditāti⁴¹							
4.5. Veidot valsts finansētus raidījumus (t.sk. dokumentālus raidījumus) ar personu ar invaliditāti piedalīšanos							
4.5.1.	Sabiedriskajos medijos atspoguļot personu ar invaliditāti tiesības un intereses	Uzlabota izpratne par personu ar invaliditāti vajadzībām un iespējām.	Pieaudzis pārraižu apjoma	NEPLP	LM, LTV, Latvijas Radio	2020. gada 2. pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.6. Uzlabot iespējas personām ar dzirdes traucējumiem iegūt informāciju viņiem saprotamā veidā⁴²							
4.6.1.	Palielināt LTV raidījumu un filmu subtitrēšanu un surdotulkošanu.	Personām ar dzirdes traucējumiem paplašinās iespējas iegūt informāciju un piedalīties kultūras dzīves procesos viņiem piemērotā veidā	Pārraidītā raidījumu apmērs - 23% no kopējā apjoma	NEPLP		2018. gada 2. Pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros (157 882 euro)
4.6.2.	Sagatavot projektus nedzirdīgajai mērķauditorijai par	Izvietoti sagatavotie projekti	Projektu skaits - 2	NEPLP		2018. gada 2. Pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu

;2021 -Diskriminācija vecuma dēļ; 2022 -Diskriminācija invaliditātes dēļ. Visas šīs kampaņas tiek īstenotas ESF projekta ietvaros - Palielināt diskriminācijas riskam pakļauto iedzīvotāju integrāciju sabiedrībā un darba tirgū” pasākuma 9.1.4.4., „Dažādības veicināšana (diskriminācijas novēršana)” . Attiecīgi šī Plāna periodā kampaņa personu ar invaliditāti ietvaros netiks īstenota.

⁴¹ Pasākumi paredzēti Sabiedrības veselības pamatnostādnes 2014.-2020. gadam ietvaros - pasākumi attiecībā uz veselīga dzīvesveida veicināšanu un profilaksi, lai mazinātu neinfekcijas slimību izplatību sabiedrībā, tādējādi samazinot priekšlaicīgu mirstību un pagarinot veselīgi nodzīvotos mūža gadu skaitu (2.,3.,4., un 5. rīcības virziens)

⁴² Jauns, papildus uzdevums, lai norādītu pasākumus, kurus nav iespējams programmēt zem citiem uzdevumiem

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	aktuālām tēmām Latvijas sabiedrisko medijos	interneta vietnē www.lsm.lv nedzirdīgajai mērķauditorijai viņiem pieejamā un saprotamā veidā					ietvaros
4.7. Veicināt izpratnes veidošanos⁴³							
4.7.1.	Veicināt izpratni par personu ar invaliditāti tiesībām, vajadzībām un iespējām.	Nodrošināta regulāra informācija par ANO Konvencijas īstenošanas progresu Latvijā pēc Konvencijas ratifikācijas, kā arī par izmaiņām normatīvajos aktos.	Preses relīzes plašsaziņas līdzekļos, kā arī regulāri aktualizēta informācija LM mājas lapā – atbilstoši izmaiņām	LM	Nozaru ministrijas, Pašvaldības	Pastāvīgi	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.7.2.	Uzlabot VSAC darbinieku darba kvalitāti darbā ar personām ar invaliditāti VSAC un sniegti	Nodrošinātas VSAC darbinieku apmācības par vardarbības novēršanu	Apmācību skaits - 1	LM	VSAC	2018. gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

⁴³ IZM šobrīd izstrādā informatīvo ziņojumu "Par civilās aizsardzības kursa izmaksām, ieviešanas grafiku vispārējās izglītības iestādēs un profesionālās izglītības iestādēs" (TA-2302, 2014). Starptozaru diskusijās paredzēts pārrunāt kursa saturu, izskatot iespēju iekļaut personu ar invaliditāti vajadzības krīzes situācijās. LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	skaidrojumi vardarbības cēloņu novēršanā un vardarbības seku mazināšanā	VSAC					
4.7.3.	Uzlabot VSAC darbinieku darba kvalitāti, sadarbību ar ģimenes ārstiem un ārstiem speciālistiem, precīzi nosakot nāves iemeslu, nodrošinot efektīvu izmeklēšanu neskaidru nāves gadījumu izskatīšanā	Pilnveidota kārtība, ka personas nāves gadījumā VSAC tiek precīzi noteikts personas nāves cēlonis	Sagatavotas vadlīnijas - 1	LM	VSAC	2018. gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.7.4.	Izstrādāt personu ar invaliditāti vajadzībām atbilstošus katastrofu pārvaldīšanas pasākumus	Iesaistītas personu ar invaliditāti pārstāvošās organizācijas civilās aizsardzības plāna izstrādē katastrofu pārvaldības gadījumos, nodrošinot	Civilais aizsardzības plāns – 1 Pašvaldību sadarbības teritoriju civilās aizsardzības plāni - 36	VUGD	IeM, NVO, Pāsvaldības	2020. gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvarā

		personu ar invaliditāti vajadzību izskatīšanu un iekļaušanu plānos					
4.7.5.	Stiprināt NVO finansiālo kapacitāti personu ar invaliditāti interešu un vajadzību nodrošināšanā	Sniegts atbalsts nevalstiskajam sektoram, pārstāvot personu ar invaliditāti intereses	Atbalstītās NVO - 4	LM	NVO	2018.gada 2.pusgads	LM budžeta ietvarā
4.7.6.	Veicināt sociālo pakalpojumu un sociālā atbalsta pieejamību, t.sk., personām ar invaliditāti	Sniegts atbalsts nevalstiskajam sektoram sociālās jomas atbalsta pakalpojumu izveidē vai pilnveidē	Atbalstītās NVO –10	LM	NVO	2018.gada 2.pusgads	LM budžeta ietvarā

4.8. Veicināt vēlēšanu pieejamību							
4.8.1.	Veikt monitoringu par līdzšinējo vēlēšanu pieredzi SAC	Iegūts priekšstats par vēlēšanu procesu SAC, apzinātas mērķa grupu vajadzības	Tikšanās ar sociālo aprūpes iestāžu vadītājiem un NVO pārstāvjiem – 10. Monitoringa ziņojums– 1	CVK	Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisijas	2018.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.2.	Veicināt personu ar funkcionāliem traucējumiem iespēju piedalīties vēlēšanu procesā VSAC “Rīga” filiālē Ezerkrasti	Nodrošināta iespēja personām ar funkcionāliem traucējumiem īstenot politiskās tiesības tiem pieejamā vidē	Izvietots 1 iecirknis VSAC “Rīga” filiālē Ezerkrasti vēlēšanu iecirknis uz Saeimas vēlēšanu laiku, kas piemērots personām funkcionāliem traucējumiem	CVK		2018.gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

4.8.3.	Veicināt vēlēšanu iecirkņu izvietojumu ēkās, kas pieejamas vēlētājiem ar kustību traucējumiem	Pieaudzis vēlētājiem ar kustību traucējumiem pieejamo vēlēšanu iecirkņu skaits, nodrošināta mērķa grupas iespēja vēlēties klātienē, vēlēšanu iecirkņos	Vēstule republikas pilsētu domēm un novada domēm - 1. Vēlētājiem ar kustību traucējumiem pieejamo iecirkņu skaits	CVK	Pašvaldības	2018.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.4.	Sagatavot informāciju CVK mājaslapai par 2018. gada Saeimas vēlēšanu kārtību vieglajā valodā	Nodrošināta iespēja personām ar intelektuālo invaliditāti iegūt informāciju par 2018. gada Saeimas vēlēšanu kārtību	Informatīvais materiāls – 1	CVK		2018. gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

4.8.5	Sagatavot bukletu vieglajā valodā "13.Saeimas vēlēšanas".	Nodrošināta iespēja personām ar intelektuālo invaliditāti iegūt informāciju par 2018. gada parlamenta vēlēšanām.	Buklets – 1, 4900 eksemplāri Izplatīts vēlēšanu iecirkņos, sociālās aprūpes centros, publicēts CVK mājaslapā.	CVK		2018. gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.6.	Sagatavot informāciju par 2018. gada Saeimas vēlēšanu kārtību audio formātā	Nodrošināta iespēja personām ar redzes invaliditāti iegūt informāciju par 2018. gada Saeimas vēlēšanu kārtību.	Audioieraksts – 1. Publicēts CVK mājaslapā, izplatīts NVO	CVK	NVO	2018. gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

4.8.7.	Izstrādāt kārtību vēlēšanu novērošanai sociālās aprūpes centros un vēlētāja atrašanās vietā	Nodrošināta vēlētāju tiesību vēlēšanās ievērošana, veicināta novērotāju izpratne par balsošanas kārtību sociālās aprūpes centros un vēlētāja atrašanās vietā.	Grozījumi CVK instrukcijā – 1	CVK		2018. gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.8.	Atjaunot informāciju par vēlētājiem ar kustību traucējumiem pieejamajiem vēlēšanu iecirkņiem CVK mājaslapā pirms 2018. gada Saeimas un 2019.gada EP vēlēšanām	Nodrošināta iespēja vēlētājiem ar kustību traucējumiem iegūt informāciju par vēlēšanu iecirkņiem, kuros iespējams nobalsot neatkarīgi, bez citu personu	Vēlēšanu iecirkņu saraksts ar norādēm, kuri iecirkņi pieejami vēlētājiem ar kustību traucējumiem – 1. Publicēts CVK mājaslapā	CVK	Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisijas	2019. gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

		palīdzības					
4.8.9.	Izglītot pašvaldību vēlēšanu komisijas par vides pieejamību personām ar invaliditāti	Paaugstināta pašvaldību vēlēšanu komisiju locekļu izpratne par personām ar invaliditāti pieejamu vidi.	Methodiskais materiāls – 1. Publicēts CVK mājaslapā, izplatīts 119 republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisijām	CVK	Labklājības ministrija, Pašvaldības	2018. gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

4.8.10.	Sagatavot informāciju CVK uzziņu tālrunim par vēlētāju ar invaliditāti balsošanas iespējām 2018. gada Saeimas vēlēšanās	Nodrošināta iespēja vēlētājiem ar invaliditāti iegūt informāciju par viņiem piemērotākajām balsošanas iespējām	Informatīvais materiāls – 1	CVK		2018. gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.11.	Ieskaņot 2018. gada Saeimas vēlēšanu deputātu kandidātu sarakstus un priekšvēlēšanu programmas audio formātā	Personām ar redzes invaliditāti nodrošināta iespēja iepazīties ar 2018. gada Saeimas vēlēšanām reģistrētajiem kandidātu sarakstiem un priekšvēlēšanu programmām	Vēlēšanām reģistrēto kandidātu sarakstu un priekšvēlēšanu programmu audioierakstu skaits. Audioieraksti publicēti CVK mājaslapā, izplatīti NVO	CVK	NVO	2018.gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.12.	Iestrādāt CVK informatīvajos	Informācija par 2018. gada	TV klipi – 4. Pārraidīti	CVK		2018.gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu

	klipos par 2018. gada Saeimas vēlēšanu kārtību informāciju rakstveidā.	Saeimas vēlēšanu kārtību pieejama personām ar dzirdes invaliditāti.	televīzijās, publicēti internetā.				ietvaros
4.8.13.	Izgatavot CVK informatīvos džinglus par 2018. gada Saeimas vēlēšanu kārtību	Informācija par 2018. gada Saeimas vēlēšanu kārtību pieejama personām ar redzes invaliditāti	Radio džingli – 4. Pārraidīti radio, publicēti CVK mājaslapā	CVK		2018.gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.14.	Sagatavot ieteikumus vēlēšanu iecirkņu komisijām “Kā sarunāties ar vēlētāju ar īpašām vajadzībām?” 2018. gada Saeimas vēlēšanām un 2019. gada EP vēlēšanām.	Veicināta pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļu izpratne, kā sazināties ar vēlētājiem ar invaliditāti,	Izstrādāti ieteikumi – 1. Iekļauti CVK metodiskajā materiālā vēlēšanu komisijām – 2	CVK	LM	2018.gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

		neredzīgām, nedzirdīgām personām.					
4.8.15.	Papildināt CVK e- mācību kursu “Saeimas vēlēšanu kārtība” ar sadaļu “Kas jāņem vērā, novērojot vēlēšanas sociālās aprūpes centrā un vēlētāja atrašanās vietā?”	Veicināta vēlēšanu komisiju un vēlēšanu novērotāju izpratne par personu ar invaliditāti vēlēšanu tiesībām un balsošanas kārtību sociālās aprūpes centros un vēlētāja atrašanās vietā	Mācību materiāls – 1. Publicēts CVK mājaslapā, izplatīts vēlēšanu komisijām, partijām, partiju apvienībām, sociālās aprūpes centriem	CVK		2018. gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.16.	Apmācīt pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļus par balsošanas organizēšanu vēlētājiem ar	Pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirķņu komisiju locekļi iepazīstināti ar	Modulis mācību seminārā – 1. Semināri republikas pilsētās un novados – 28	CVK	Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisijas	2018.gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

	invaliditāti 2018. gada Saeimas vēlēšanās	nosacījumiem, kas jāievēro, organizējot balsošanu vēlētājiem ar invaliditāti.	Apmācītas 119 republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisijas un 956 vēlēšanu iecirkņu komisijas				
4.8.17.	Veicināt vēlēšanu iecirkņu izvietojumu ēkās, kas pieejamas vēlētājiem ar kustību traucējumiem, 2019. gada EP vēlēšanās	Pieaudzis vēlētājiem ar kustību traucējumiem pieejamo vēlēšanu iecirkņu skaits, nodrošināta mērķa grupas iespēja vēlēties klātienē, vēlēšanu iecirkņos	Vēstule republikas pilsētu domēm un novada domēm - 1. Vēlētājiem ar kustību traucējumiem pieejamo iecirkņu skaits	CVK	Pašvaldības	2019.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.18.	Informēt vēlētājus ar kustību traucējumiem par	Nodrošināta iespēja vēlētājiem ar	Infografika – 1, publicēta CVK mājaslapā,	CVK	PMLP NVO	2019.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

	iecirkņa maiņas e-pakalpojumu 2019. gada EP vēlēšanās	kustību traucējumiem izvēlēties iecirkni, kur nobalsot patstāvīgi, bez citu personu palīdzības	izplatīta sociālajiem aprūpes centriem, NVO				
4.8.19.	Sagatavot informāciju CVK mājaslapai par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību vieglajā valodā	Nodrošināta iespēja personām ar garīga rakstura traucējumiem iegūt informāciju par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību	Informatīvais materiāls – 1	CVK		2019.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.20.	Sagatavot bukletu vieglajā valodā “Eiropas Parlamenta vēlēšanas”	Nodrošināta iespēja personām ar intelektuālo invaliditāti iegūt informāciju par 2019. gada EP vēlēšanām	Buklets – 1, 4900 eksemplāri. Izpl atīts vēlēšanu iecirkņos, sociālās aprūpes centros,	CVK	Pašvaldības	2019.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

			publicēts CVK mājaslapā.				
4.8.21.	Sagatavot informāciju par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību audio formātā	Nodrošināta iespēja personām ar redzes invaliditāti iegūt informāciju par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību.	Audioieraksts – 1. Publicēts CVK mājaslapā, izplatīts NVO.	CVK	NVO	2019.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.22.	Sagatavot informāciju par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību latviešu nedzirdīgo zīmju valodā	Nodrošināta iespēja personām ar dzirdes invaliditāti iegūt informāciju par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību	Videoieraksts – 1. Publicēts CVK mājaslapā, izplatīts NVO.	CVK	NVO	2019.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.23.	Sagatavot informatīvo lapu par balsošanas iespēju vēlētāja atrašanās vietā 2019. gada EP vēlēšanās	Vēlētāji informēti par iespēju piedalīties 2019. gada EP vēlēšanās, ja	Informatīvais materiāls – 1. Publicēts CVK mājaslapā, izplatīts NVO un plašsaziņas	CVK	NVO	2019.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

		veselības stāvokļa dēļ nevar nokļūt vēlēšanu iecirknī.	līdzekļiem.				
4.8.24.	Publicēt 2019. gada EP vēlēšanu deputātu kandidātu sarakstus, priekšvēlēšanu programmas un ziņas par kandidātiem	Personām ar dzirdes invaliditāti nodrošināta iespēja iepazīties ar 2019. gada EP vēlēšanām reģistrētajiem kandidātu sarakstiem, programmām un ziņām par kandidātiem	Informācija publicēta CVK mājaslapā. Brošūra vēlēšanu iecirkņiem – 1, 8500 eksemplāri	CVK		2019.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.25.	Ieskaņot 2019. gada EP deputātu kandidātu sarakstus un priekšvēlēšanu programmas audio formātā	Personām ar redzes invaliditāti nodrošināta iespēja iepazīties ar	EP vēlēšanām reģistrēto kandidātu sarakstu un priekšvēlēšanu programmu	CVK	NVO	2019. gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

		2019. gada EP vēlēšanām reģistrētajiem kandidātu sarakstiem un priekšvēlēšanu programmām.	audioierakstu skaits. Audioieraksti publicēti CVK mājaslapā, izplatīti NVO.				
4.8.26.	Iestrādāt CVK informatīvajos klipos par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību informāciju rakstveidā	Personām ar dzirdes invaliditāti pieejama informācija par 2019. gada parlamenta vēlēšanu kārtību.	TV klipi – 3. Pārraidīti televīzijās, publicēti internetā.	CVK		2019.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.27.	Izgatavot CVK informatīvos džinglus par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību	Personām ar redzes invaliditāti pieejama informācija par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību.	Radio džingli – 3. Pārraidīti radio, publicēti CVK mājaslapā.	CVK		2019.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.28.	Papildināt CVK e-	Veicināta	Mācību	CVK		2019.gada	Esošo valsts

	mācību kursu “EP vēlēšanu kārtība” ar sadaļu “Kas jāņem vērā, novērojot vēlēšanas sociālās aprūpes centrā un vēlētāja atrašanās vietā?”	vēlēšanu komisiju un vēlēšanu novērotāju izpratne par personu ar invaliditāti vēlēšanu tiesībām un balsošanas kārtību sociālās aprūpes centros un vēlētāja atrašanās vietā.	materiāls – 1. Publicēts CVK mājaslapā, izplatīts vēlēšanu komisijām, partijām, partiju apvienībām, sociālās aprūpes centriem.			1.pusgads	budžeta līdzekļu ietvaros
4.8.29.	Apmācīt pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļus par balsošanas organizēšanu vēlētājiem ar invaliditāti 2019. gada EP vēlēšanās	Pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļi iepazīstināti ar nosacījumiem, kas jāievēro, organizējot balsošanu	Modulis mācību seminārā – 1. Semināri republikas pilsētās un novados – 28. Apmācītas 119 republikas pilsētu un novadu	CVK	Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisijas	2019.gada 1.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros

		vēlētājiem ar invaliditāti	vēlēšanu komisijas un 956 vēlēšanu iecirkņu komisijas.				
4.9. Veicināt vides pieejamību personām ar invaliditāti							
4.9.1.	Nodrošināt VPVKAC atbilstošu piekļuvi cilvēkiem ar kustību traucējumiem valsts un pašvaldību sniegto pakalpojumu saņemšanai	Veicināta personu ar kustību traucējumiem iespēja brīvi un viņiem pieejamā veidā saņemt informāciju	Gada beigās izveidotie VPVKAC	VARAM	TM, FM, LPS, VK, Pašvaldības	2020.gada 2.pusgads	Esošo valsts budžeta līdzekļu ietvaros
4.9.2.	Aprīkot pieturvietas ar vienota parauga pieturvietu plāksnēm, kas atspoguļo informāciju par autobusu kustības sarakstiem	Autobusu kustības sarakstā tiek atzīmēti reisi, kuri pielāgoti personu ar funkcionāliem traucējumiem pārvadāšanai	Pielāgotās pieturvietu skaits	VSIA "Autotransporta direkcija"	SM	2020. gada 2. pusgads	VSIA "Autotransporta direkcija" budžeta līdzekļu ietvaros
4.9.3.	Nodrošināt informāciju tīmekļvietnē personām ar	Informācijas publicēšana VSIA "Autotransporta	Regulāra informācijas atjaunošana interneta vietnē	VSIA "Autotransporta direkcija"	SM	2020. gada 2. pusgads	VSIA "Autotransporta direkcija" budžeta līdzekļu ietvaros

	funkcionāliem traucējumiem un invaliditāti	direkcija” oficiālajā mājaslapā un informācijas tīmekļvietnē www.1188.lv . Informācijā tiks atspoguļoti maršruti un reisi, kurus izpilda ar autobusiem, kas pielāgoti personu ar funkcionālajiem traucējumiem pārvadāšanai					
4.9.4.	Sagatavot informāciju personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām par lidostas piedāvājumiem un personu vajadzībām piemērotiem pakalpojumiem	VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” mājas lapas iekļauta informācija personām ar invaliditāti un personām ar apgrūtinātām pārvietošanās spējām	Izveidota jauna mājas lapas sadaļa - 1	VAS “Starptautiskā lidosta “Rīga””		2018.gada 2.pusgads	VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” budžeta ietvaros

4.9.5.	Izstrādāt vadlīnijas pieejamas vides veidošanai	Integrēts saprātīga pielāgojuma un universālā dizaina jēdziena skaidrojums nacionālajos un pašvaldību normatīvajos aktos, politikās un noteikumos	Vadlīnijas -1	LM	Visas ministrijas	2018.gada 1.pusgads	Kohēzijas fonda un valsts līdzfinansējums, projekts "Horizontālā principa "Vienlīdzīgas iespējas" politikas koordinēšanas funkciju nodrošināšana Labklājības ministrijā" ietvaros
4.9.6.	Organizēt informatīvus seminārus par vides un informācijas pieejamības nodrošināšanu personām ar invaliditāti	Veicināta izpratne par personu ar invaliditāti vajadzībām	Rīkoti semināri -12	LM	Nozaru speciālisti	2020. gada 2. pusgads	Horizontālā principa "Vienlīdzīgas iespējas" koordinēšanai 2019.-2021.gadam 2.kārta paredzēto līdzekļu ietvaros) ESF=85% VB=15%

2.5. Ietekmes novērtējums uz valsts un pašvaldību budžetu

Uzdevums	Pasākums	Budžeta programmas (apakšprogrammas) kods un nosaukums	Vidēja termiņa budžeta ietvara likumā plānotais finansējums			Nepieciešamais papildu finansējums					Pasākuma īstenošanas gads (ja pasākuma īstenošana ir terminēta) ⁴⁴
			2018	2019	2020	2019	2020	2021	turpmākajā laikposmā līdz pasākuma pabeigšanai (ja pasākuma īstenošana ir terminēta)	turpmāko ik gadu (ja pasākuma izpilde nav terminēta)	
Finansējums plāna realizācijai kopā			32 997 654,67	35 657 562,98	34 725 704,74	2 941 178	2 941 178	2 941 178		2 941 178	
tajā skaitā											
18. LM			31 583 144,23	34 396 932,54	33 473 874,3	27 832 96	27 832 96	27 832 96		27 832 96	
15. IZM			0	0	0	0	0	0	0	0	

⁴⁴ ESF,ERAF un KF projekta gala termiņš ir norādīts pasākumu aprakstošajā daļā ailē *Izpildes termiņš*, savukārt plāna ietvaros IV nodaļas tabulā tiek norādīts plāna gala termiņš, ja vien pasākuma izpilde netiek sasniegta jau pirms plāna termiņa beigām
LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

21.VARAM			1 067 602	1 067 602	1 067 602	0	0	0	0	0	
35. CVK			4798	8800	0	0	0	0	0	0	
47. Radio un televīzija			157882	0	0	157882	157882	0	0	157882	
14.IeM			0	0	0	0	0	0	0	0	
SIF			184 228,44	184 228,44	184 228,44	0	0	0	0	0	
VSIA Autotransporta direkcija			0	0	0	0	0	0	0	0	
VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga””			0	0	0	0	0	0	0	0	
1. rīcības virziens			0	0	0	0	0	0	0	0	0
	1.2.1. pasākums	Īstenot izglītojošus pasākumus pedagogiem visos izglītības līmeņos, tai skaitā pirmsskolas izglītības iestādēs, par iekļaujošu izglītību*	0	0	0	0	0	0	0	0	2020. gads
	18. IZM										
		01.11.00 apakšprogramm a									
	1.3.1. pasākums	Izvērtēt iespēju diferencēt surdotulka stundas tarifa likmi izglītības	0	0	0	0	0	0	0	0	2020. gads

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		iestādēs**									
	18.LM										
		97.01.00 apakšprogramm a									
	1.3.2. pasākums	Sniegt informāciju personām ar invaliditāti par augstskolu piedāvātajām studiju programmām un atbalsta pakalpojumiem, izmantojot individuālu pieeju personu ar invaliditāti vajadzībām*	0	0	0	0	0		0	0	2020. gads
	18.LM										
		97.01.00 apakšprogramm a									
2. rīcības virziens											
	2.1.1.pasākum s	Nodrošināt iespēju nelabvēlīgā situācijā esošiem bezdarbniekiem (t.sk., personām ar invaliditāti) integrēties darba	2 318 893,3	2 318 893,3	2 318 893,4						2020. gads

		tirgū***									
	18.LM										
		63.07.00 apakšprogramm a									
	2.2.1. pasākums	Nodrošināt iespēju nelabvēlīgā situācijā esošiem bezdarbniekiem (t.sk., personām ar invaliditāti) integrēties darba tirgū, izmantojot sociālās uzņēmējdarbības projektu ***	2 032 000	3 561 000	3 582 000						2020.gads
	18.LM										
		63.07.00 apakšprogramm a									
	2.4.1. pasākums	Sniegt konsultāciju darba devējam par personu ar invaliditāti nodarbināšanu ***									2019. gads
	18.LM										
		63.07.00 apakšprogramm a	10 899,18	10 899,17							

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	2.4.2. pasākums	Īstenot motivācijas programmu darba meklēšanai un sniegt sociālā mentora pakalpojumus ilgstošiem bezdarbniekiem ar invaliditāti ***	707 857,75	1 431 124,07	1 259 602						2020. gads
	18.LM										
		63.07.00. apakšprogramma									
	2.4.3. pasākums	Organizēt darba devējiem un to darbiniekiem izglītojošus pasākumus par sociālās iekļaušanas un diskriminācijas novēršanas jautājumiem, kā arī atbalsta pasākumus iekļaujošas darba vides veicināšanai un dažādības vadībai *** ⁴⁵	184228,44	184228,44	184228,44						2020. gads

⁴⁵ Pasākumi/darbības, lai mazinātu nodarbinātības un pilnvērtīgas sociālekonomiskās iekļaušanas šķēršļus sociālā atstumtības un diskriminācijas riskiem pakļautām personām, paredzēti ar ES fondu atbalstu Specifiskā atbalsta mērķa 9.1.4.4.pasākuma “Dažādību veicināšana (diskriminācijas novēršana)” ietvaros. LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	SIF										
		67.03.00 programma									
	2.4.4. pasākums	Izglītēt publisko un privāto jomu darbinieku un darba devēju par personu ar invaliditāti nediskrimināciju un pienākumiem attiecībā uz saprātīga pielāgojuma nodrošināšanu ⁴⁶	0	0	0	0	0	0	0	0	2020. gads
	18.LM										
		61.20.00 apakšprogramma									
3. rīcības virziens											
	3.1.1. pasākums	Veicināt invaliditātes ekspertīzes efektīvāku nodrošināšanu bērniem***	132 796	106 040							2019. gads
	18.LM										

⁴⁶ Pasākums tiks īstenots projekta "Horizontālā principa "Vienlīdzīgas iespējas" politikas koordinēšanas funkciju nodrošināšana Labklājības ministrijā" (2019.-2021.gadam) Tā kā pasākums šobrīd vēl ir tikai plānošanas procesā, finansējums nav iezīmēts un līdz ar to nav izdalāms. Rakstot Informatīvo ziņojumu par Plāna izpildi, ziņojumā tiks norādīta summa, kas bija nepieciešama pasākuma īstenošanai.

		63.07.00 apakšprogramm a										
	3.2.1. pasākums	Izvērtēt iespējas ieviegt profesionālās darbspējas zaudējuma kritērijus invaliditātes noteikšanā**	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2020. gads
	18.LM											
		97.01.00 apakšprogramm a										
	3.2.2. pasākums	Palielināt valsts atbalsta apmēru personām ar invaliditāti vispārējā gadījumā	25 372 918	25 845 719	25 845 719	27 832 96	27 832 96	27 832 96			27 832 96	
	18.LM											
		20.01.00 apakšprogramm a										
	3.3.1. pasākums	Pilnveidot atbalsta pasākumus personām ar invaliditāti, apgūstot augstāko izglītību **	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	18.LM											

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		97.01.00 apakšprogramm a									
	15.IzM										
		12.00.00. programma ⁴⁷									
	3.5.1. pasākums	Sagatavot priekšlikumus par izmaiņas invaliditātes noteikšanas kārtībā un personām ar invaliditāti paredzēto atbalsta pasākumu sistēmā	0	0	0	0	0	0	0	0	2020. gads
	18.LM										
		97.01.00 apakšprogramm a									
	3.5.2. pasākums	Paplašināt informācijas tehnoloģiju risinājumu pielietojumu invaliditātes ekspertīzes pakalpojuma sniegšanā un datu apmaiņā ar ārējiem lietotājiem**	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads

⁴⁷ Programma/apakšprogramma tiks precizēta

LMPi_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	18.LM										
		97.01.00 apakšprogramm a									
	3.5.3. pasākums	Izslēgt iespēju vienai personai noteikt vienlaicīgi vairākas invaliditātes ar atšķirīgiem cēloņiem*	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	18.LM										
		62.07.00 apakšprogramm a									
	3.5.4. pasākums	Paplašināts informācijas tehnoloģiju risinājumu pielietojumu invaliditātes ekspertīzes pakalpojuma sniegšanā un datu apmaiņā ar ārējiem lietotājiem	133490	592260	467660						2020. gads
	18.LM										
		62.07.00 apakšprogramm a									
	3.7.1. pasākums	Nodrošināt bērna ar invaliditāti līdz 5 gadu	235370	235370	235370						2020. gads

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		vecumam sociālās aprūpes pakalpojuma ieviešanu***									
	21.VARAM										
		63.07.00 apakšprogramma									
	4.7.2. pasākums	Nodrošināt bērnam ar invaliditāti dienas aprūpes centra pakalpojumu** *	97401	97401	97401						2020. gads
	21.VARAM										
		63.07.00									
4. rīcības virziens											
	4.1.1. pasākums	Diversificēt sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saturu un mērķauditoriju*	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	18.LM										
		97.01.00 apakšprogramma									
	4.1.2. pasākums	Izstrādāt vadlīnijas VSAC darbinieku apmācību nodrošināšanai jautājumos par	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		klientu privātās dzīves neaizskaramību *									
	18.LM										
		97.01.00 apakšprogramma									
	4.1.3. pasākums	Izstrādāt vadlīnijas VSAC personu brīvas pārvietošanās nodrošināšanai*	0	0	0	0	0	0	0	0	2020. gads
	18.LM										
		97.01.00 apakšprogramma									
	4.1.4. pasākums	Veicināt sociālās rehabilitācijas pakalpojumu pieejamību bērniem ar invaliditāti***	467 976	467 976	467 976						2020. gads
	21.VARAM										
		63.07.00 apakšprogramma									
	4.1.5. pasākums	Nodot tehnisko palīgīdzekļu administrēšanas funkcijas VDEĀVK*	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
	18.LM										

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		97.01.00 apakšprogramm a									
	4.1.6. pasākums	Ieviest jaunu valsts finansēto tehnisko palīgīdzekļu nodrošināšanas modeļi**	0	0	0	0	0	0	0	0	2020. gads
	18.LM										
		97.01.00 apakšprogramm a									
	4.1.7. pasākums	Nodrošināt īslaicīgās sociālās aprūpes pakalpojumu bērniem ar invaliditāti***	266 855	266 855	266 855						2020. gads
	21.VARAM										
		63.07.00 apakšprogramm a									
	4.2.1. pasākums	Veicināt personām ar garīga rakstura traucējumiem tuvināšanos neatkarīgai dzīvei ārpus institūcijām***	579 260	530 988							2019. gads
	18.LM										
		63.07.00 apakšprogramm a									
	4.5.1	Sabiedriskajos	0	0	0	0	0		0	0	2020.

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	pasākums	medijos atspoguļot personu ar invaliditāti tiesības un intereses ^{48*}										gads
	47.Radio un televīzija											
		03.01.00.apakšprogramma										
	4.6.1. pasākums	Palielināt LTV raidījumu un filmu subtitrēšanu un surdotulkošanu.	157 882	0	0	0	157 882	157 882	157 882	0		2020. gads
	47. Radio un televīzija											
		03.01.00. apakšprogramma										
	4.6.2. pasākums	Sagatavot projektus nedzirdīgajai mērķauditorijai par aktuālām tēmām Latvijas sabiedrisko medijos ⁴⁹	0	0	0	0	0	0	0	0		2020. gads
	47.Radio un televīzija											
		03.01.00. apakšprogramma										

⁴⁸ Nav iespējams izdalīt šo konkrēto raidījumu finansējumu no kopējā sabiedriskā pasūtījuma apjoma.

⁴⁹ Nav iespējams izdalīt šo konkrēto raidījumu finansējumu no kopējā sabiedriskā pasūtījuma apjoma.

	4.7.1. pasākums	Veicināt izpratni par personu ar invaliditāti tiesībām, vajadzībām un iespējām*	0	0	0	0	0	0	0	0	2020. gads
	18.LM										
		97.01.00 apakšprogramm a									
	4.7.2. pasākums	Uzlabot VSAC darbinieku darba kvalitāti darbā ar personām ar invaliditāti VSAC un sniegti skaidrojumi vardarbības cēloņu novēršanā un vardarbības seku mazināšanā	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
	18.LM										
		97.01.00 apakšprogramm a									
	4.7.3. pasākums	Uzlabot VSAC darbinieku darba kvalitāti, sadarbību ar ģimenes ārstiem un ārstiem speciālistiem,	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		precīzi nosakot nāves iemeslu, nodrošinot efektīvu izmeklēšanu neskaidru nāves gadījumu izskatīšanā									
	18. LM										
		97.01.00 apakšprogramm a									
	4.7.4. pasākums	Izstrādāt personu ar invaliditāti vajadzībām atbilstošus katastrofu pārvaldīšanas pasākumus *	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	14.IeM										
		Apakšprogram ma tiks precizēta									
	4.7.5. pasākums	Stiprināt NVO finansiālo kapacitāti personu ar invaliditāti interesu un vajadzību nodrošināšanā	150 000	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
	18.LM										
		05.63.00									

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		apakšprogramm a									
	4.7.6. pasākums	Veicināt sociālo pakalpojumu un sociālā atbalsta pieejamība, t.sk., personām ar invaliditāti	145 000	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
	18.LM										
		05.63.00 apakšprogramm a									
	4.8.1. pasākums	Veikt monitoringu par līdzšinējo vēlēšanu pieredzi VSAC*	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
	35. CVK										
		01.00.00 programma									
	4.8.2. pasākums	Veicināt personu ar funkcionāliem traucējumiem iespēju piedalīties vēlēšanu procesā VSAC Rīga filiālē Ezerkrasti*	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
	35.CVK										
		01.00.00 programma									
	4.8.3. pasākums	Veicināt vēlēšanu iecirikņu	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		izvietojumu ēkās, kas pieejamas vēlētājiem ar kustību traucējumiem*									
	35.CVK										
		01.00.00 programma									
	4.8.4. pasākums	Sagatavot informāciju CVK mājaslapai par 2018. gada Saeimas vēlēšanu kārtību vieglajā valodā	200	0	0	0	0		0	0	2018. gads
	35.CVK										
		02.00.00 programma									
	4.8.5. pasākums	Sagatavot bukletu vieglajā valodā "13.Saeimas vēlēšanas"	1400	0	0	0	0		0	0	2018. gads
	35.CVK										
		02.00.00 programma									
	4.8.6. pasākums	Sagatavot informāciju par 2018. gada Saeimas vēlēšanu kārtību audio formātā	200	0	0	0	0		0	0	2018. gads
	35. CVK										
		02.00.00 programma									

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	4.8.7.pasākums	Izstrādāt kārtību vēlēšanu novērošanai sociālās aprūpes centros un vēlētāja atrašanās vietā*	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
	35. CVK										
		01.00.00 programma									
	4.8.8.pasākums	Atjaunot informāciju par vēlētājiem ar kustību traucējumiem pieejamajiem vēlēšanu iecirkņiem CVK mājaslapā pirms 2018. gada Saeimas un EP vēlēšanām*	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35. CVK										
		01.00.00 programma									
	4.8.9. pasākums	Izglītēt pašvaldību vēlēšanu komisijas par vides pieejamību personām ar invaliditāti*	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
	35. CVK										
		01.00.00 programma									

4.8.10. pasākums	Sagatavot informāciju CVK uzzīņu tālrunim par vēlēšanu ar invaliditāti balsošanas iespējām 2018. gada Saeimas vēlēšanās*	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
35.CVK										
	01.00.00 programma									
4.8.11. pasākums	Ieskaņot 2018. gada parlamenta vēlēšanu deputātu kandidātu sarakstus un priekšvēlēšanu programmas audio formātā	2000	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
35.CVK										
	02.00.00 programma									
4.8.12. pasākums	Iestrādāt CVK informatīvajos klipos par 2018. gada parlamenta vēlēšanu kārtību informāciju rakstveidā*	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
35.CVK										
	02.00.00									

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		programma									
	4.8.13. pasākums	Izgatavot CVK informatīvos džinglus par 2018. gada Saeimas vēlēšanu kārtību	998	0	0	0	0	0	0		2018. gsdsd
	35.CVK										
		02.00.00 programma									
	4.8.14. pasākums	Sagatavot ieteikumus vēlēšanu iecirkņu komisijām "Kā sarunāties ar vēlētāju ar īpašām vajadzībām?" 2018. gada parlamenta vēlēšanām un 2019. gada EP vēlēšanām*	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35.CVK										
		01.00.00 programma									
	4.8.15. pasākums	Papildināt CVK e-mācību kursu "Saeimas vēlēšanu kārtība" ar sadaļu "Kas jāņem vērā, novērojot	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		vēlēšanas sociālās aprūpes centrā un vēlētāja atrašanās vietā?" *									
	35.CVK										
		02.00.00 programma									
	4.8.16.pasākums	Apmācīt pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļus par balsošanas organizēšanu vēletājiem ar invaliditāti 2018. gada Saeimas vēlēšanās*	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
	35.CVK										
		01.00.00 programma									
	4.8.17. pasākums	Veicināt vēlēšanu iecirkņu izvietojumu ēkās, kas	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads

		pieejamas vēlētājiem ar kustību traucējumiem, 2019. gada EP vēlēšanās*									
	35.CVK										
		01.00.00 programma									
	35.CVK										
		01.00.00 programma									
	4.8.18. pasākums	Informēt vēlētājus ar kustību traucējumiem par iecirkņa maiņas e- pakalpojumu 2019. gada EP vēlēšanās	0	3000	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35.CVK										
		05.00.00 programma									
	4.8.19. pasākums	Sagatavot informāciju CVK mājaslapai par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību vieglajā valodā.	0	200	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35.CVK										

		05.00.00 programma									
	4.8.20. pasākums	Sagatavot bukletu vieglajā valodā "Eiropas Parlamenta vēlēšanas".	0	1400	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35.CVK										
		05.00.00 programma									
	4.8.21. pasākums	Sagatavot informāciju par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību audio formātā.	0	200	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35.CVK										
		05.00.00 programma									
	4.8.22. pasākums	Sagatavot informāciju par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību latviešu nedzirdīgo zīmju valodā	0	1000	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35.CVK										
		05.00.00 programma									
	4.8.23. pasākums	Sagatavot informatīvo lapu par balsošanas iespēju vēlētajā atrašanās vietā	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		2019. gada EP vēlēšanās*										
	35.CVK											
		01.00.00 programma										
	4.8.24. pasākums	Publicēt 2019. gada EP vēlēšanu deputātu kandidātu sarakstus, priekšvēlēšanu programmas un ziņas par kandidātiem*	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35.CVK											
		05.00.00 programma										
	4.8.25. pasākums	Ieskaņot 2019. gada EP deputātu kandidātu sarakstus un priekšvēlēšanu programmas audio formātā.	0	2000	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35.CVK											
		05.00.00 programma										
	4.8.26. pasākums	Iestrādāt CVK informatīvajos klipos par 2019.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads

LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

		gada EP vēlēšanu kārtību informāciju rakstveidā*									
	35.CVK										
		05.00.00 programma									
	4.8.27. pasākums	Izgatavot CVK informatīvos džinglus par 2019. gada EP vēlēšanu kārtību	0	1000	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35.CVK										
		05.00.00 programma									
	4.8.28. pasākums	Papildināt CVK e-mācību kursu "EP vēlēšanu kārtība" ar sadaļu "Kas jāņem vērā, novērojot vēlēšanas sociālās aprūpes centrā un vēlētāja atrašanās vietā?""*	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35.CVK										

		05.00.00 programma									
	4.8.29. pasākums	Apmācīt pašvaldību vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju locekļus par balsošanas organizēšanu vēlētajiem ar invaliditāti 2019. gada EP vēlēšanās*	0	0	0	0	0	0	0	0	2019. gads
	35.CVK										
		01.00.00 programma									
	4.9.1. pasākums	Nodrošināt VPVKAC atbilstošu piekļuvi cilvēkiem ar kustību traucējumiem valsts un pašvaldību sniegto pakalpojumu saņemšanai ⁵⁰	0	0	0	0	0	0	0	0	2020. gads

⁵⁰ Paredzētais finansējums ir Valsts budžeta apropriācijas kārtībā "44. pants. Noteikt, ka kārtību, kādā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas budžeta programmas 30.00.00 "Attīstības nacionālie atbalsta instrumenti" ietvaros paredzētā apropriācija 940 394 euro tiek izmantota Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru tīkla izveidei, uzturēšanai un publisko pakalpojumu sistēmas pilnveidei, nosaka Ministru kabinets." LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	21.VARAM										
		30.00.00 programma									
	4.9.2. pasākums	Aprīkot pieturvietas ar vienota parauga pieturvietu plāksnēm, kas atspoguļo informāciju par autobusu kustības sarakstiem*	0	0	0	0	0	0	0	0	2020. gads
	VSIA "Autotransporta direkcija"										
	4.9.3. pasākums	Nodrošināt informāciju tīmekļvietnē personām ar funkcionāliem traucējumiem un invaliditāti*	0	0	0	0	0	0	0	0	2020. gads
	VSIA "Autotransporta direkcija"										

	4.9.4. pasākums	Sagatavot informāciju personām ar invaliditāti un personām ar ierobežotām pārvietošanās spējām par lidostas piedāvājumiem un personu vajadzībām piemērotiem pakalpojumiem *	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
	VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” budžeta ietvaros										
	4.9.5. pasākums	Izstrādāt vadlīnijas pieejamas vides veidošanai ^{51*}	0	0	0	0	0	0	0	0	2018. gads
	18.LM										
		61.20.00 apakšprogramm a									
	4.9.6.	Organizēt									

⁵¹ Atsevišķi līdzekļi stratēģijas izstrādei nav nepieciešami, jo projekta atbildīgais darbinieks vadlīnijas izstrādās savas amataalgas ietvaros LMPI_21062018; Pamatnostādņu „Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam” īstenošanas plāns 2018-2020. gadam (TA)

	pasākums	informatīvus seminārus par vides un informācijas pieejamības nodrošināšanu personām ar invaliditāti									
	18.LM										
		61.20.00 apakšprogramma									

Labklājības ministrs

Jānis Reirs